

bb. 69. / a belföldi... 1. folyt./rj

46. nyitnak az építőtáborok
47. tudatosabb munka-fokozódó termelés
48. teljesítették fél éves tervüket
49. nemzetközi halegészségügyi szeminárium
50. együttműködési megállapodás
51. új sebészeti pavilon
52. megalakult a hazafias népfront munkabizottsága
53. benke valéria látogatása
54. németh károly előadása
55. szabolcsban is aratnak
56. ülést tartott a tot elnöksége
57. a műszaki könyvtár nyitvatartása
58. bemutatkozó látogatás
59. hatszázötven vagonos hűtőház
60. ankét az egészséges táplálkozásról
61. időjárásjelentés
62. a szerk. figy. /a bb. 56-ra/
63. magyar-lengyel belkereskedelmi tárgyalások
64. hazaérkezett a magyar pártküldöttség varsóból
65. szerdán is dolgoztak a viharkárokon
66. csőtörés kispeszen
67. csongor és tünde
68. szerk. figy. a 64-es számú hír visszavonása
69. hírjegyzék

/mti/

--

- v é g e -

készült az mti belföldi főszerkesztőségében  
főszerkesztő: pásztor jános  
szerkesztette: halasi györgy, izsák erika, ágoston lászló

2345 rj

-48-

2350  
0



**MTI**

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/1

## Belföldi hírek

1981. június 25. cs ü t ö r t ö k

bb. 1. aratási ügyelet - százezer féle alkatrész

bam/kg/rj pp ál

1981. június 25.

június 29-től, hétfőtől augusztus 15-ig a mezőgép tröszt valamennyi vállalatánál és gyáregységénél aratási ügyeletet tartanak. reggel 7-től este 7-ig szerviz-szolgálat áll a mezőgazdasági üzemek rendelkezésére, s ha valahonnan mezőgazdasági gépek, berendezések meghibásodását jelentik, azonnal utba indítják a tartalékalkatrészekkel és megfelelő szerszámokkal felszerelt műhelykocsikat, s természetesen velük a szakembereket is. a mezőgép szerviz-szolgálat vasárnap is délután öt óráig dolgozik. nemcsak a saját gyártású gépeket, hanem az importkombajnokat is javítják.

a mezőgép tröszt képviselői részt vesznek a megyei aratási operatív bizottságok ülésén, s az ott elhangzottak alapján azonnal intézkednek minden olyan ügyben, amely a gépek zavartalan üzemeltetésével kapcsolatos. négyszázötven szakember több, mint 150 gépjárművel készült fel az aratási ügyelet lehető legjobb el látására. a tröszt - ha a gazdaságok igénylik - náluk dolgozó kombajnvezetőket is rendelkezésre bocsátja. az ügyelet befejezésének időpontját augusztus 15-ben jelölték meg, ám ha az időjárás közbeszól, s az aratás elhúzódik, természetesen továbbra is teljesítik a szerviz-szolgálatlalt vállalt kötelezettségeiket. a tröszt által gyártott berendezésekhez, járművekhez elegendő alkatrész áll rendelkezésre, ha valamelyik gyáregységben, vállalatnál hiány jelentkezik, azt a központi raktárakból azonnal pótolják.

/folyt.köv./

-1-

bb. 1. /aratási ügyelet... 1. folyt./rj

felkészülve várják az agrotröszt vállalatát is az aratási munkálatokat, a mezőgazdasági üzemekben a gépek folyamatos működtetéséhez szükséges százezer-féle alkatrész döntő többségét biztosítják. az állami gazdaságok, termelőszövetkezetek az idén jóelőre gondoskodtak saját készleteikről, május végéig a megév - től 350 millió forint értékű alkatrésszel vásároltak többet, mint az elmúlt év első öt hónapjában. az utánpótlás gyors megszervezésére pedig a megév a megyei agroker vállalatokkal meg erősítette telefon- és telex-rendszerét, néhány helyen pedig vasut helyett közvetlenül teherautók viszik - éjjel is - a hiányzó alkatrészt a központi raktárból a határba. az ügymenet gyorsítására június 29-től valamennyi megyeszékhely agroker irodái ügyeleti rendszert vezetnek be, reggel 7 órától este 7 óráig, szombatoként délután 5, vasárnapoként pedig déli 1 óráig tartanak nyitva.

mennyiségben egyes cikkeknel előfordulhatnak időszakos hiányok. ennek oka elsősorban az importszállítmányok késlekedésére vezethető vissza. megév megsürgette szállítópartnereit, s így a több hetes késések 4-5 napra csökkennek a többi között ndk-takarító és bálázógépek, valamint szovjet kombájnok alkatrészeiből. ennek ellenére még így is 21 százalékkal kevesebb a raktáron álló készlet a tervezettnél, ez 345 millió forint értékű alkatrészt jelent.

a külföldi alkatrészhány pótlására több hazai vállalat jelentkezett, így elsősorban a mezőgép tröszt békéscsabai, szolnoki, monori és miskolci gyárai mintegy ötvenmillió forint értékben állítottak elő különféle szerkezeti elemeket. a megév elküldte számukra a még meglévő hiánycikkek listáját, s a vállalatok mérlegelik, hogy e termékek közül melyek gyártására tudják technológiáikat, gépeiket átállítani. a további gyártás beindítása nyomán újabb ötvenmillió forint értékű alkatrészt állíthatnak elő hazai vállalatok, az ennek nyomán javuló ellátás azonban főként az őszi cukorrépa, kukorica, burgonya betakarítás biztonságát javíthatja majd. /mti/

-2-

bb. 2. a dunántul legnagyobb nyomdája épül dombóváron

blb/az/rj ál

1981. június 25.

a budapesti pátria nyomda a dunántul legnagyobb - ötezer négyzetméter alapterületű - nyomdájává fejleszti dombóvári üzemegységét. a vállalat 1975-ben építette meg az első - 1400 négyzetméteres - üzemcsarnokát, a tolnai városban, majd 1978-ban kezdte építeni az újabb 2500 négyzetméteres üzemcsarnokot. az új üzemrész - amelyben most szerelik a gépeket - mintegy százhatvanmillió forintba kerül. ebből hatvanötmillió forint az építési költség. a dombóvári nyomdában főként ügyviteli nyomtatványokat gyártanak, az üzem már ma is jelentős részt vállal a tolna megyei intézmények és vállalatok nyomtatványellátásában. az új üzem leendő szakmunkásai a dombóvári ipari szakmunkásképző intézetben ismerkednek a nyomdász-mesterséggel, az 57 szakmunkás tanulón kívül számos munkás szakmá-sító tanfolyamokon tanulja a nyomdászatot. a pátria új üzemében az év végétől csúcsteljesítménnyel termelnek, ekkorra dolgozók létszáma másfélszeresére, azaz háromszáza emelkedik. dombóváron évente mintegy százhatvanötmillió forint termék készítenek majd, az évenként százhatvanötmillió forint értékű ügyviteli nyomtatványok gyártását átveszik a vállalat budapesti üzemétől. /mti/

bb. 3. hangosított vonatok a dél-dunántulon - diákok szerelik az erősítőket

kász/rj az ál

1981. június 25.

az ötletet a metró adta: hangosbemondóval szereli fel a dél-dunántulon közlekedő helyközi motorvonatokat a MÁV pécsi igazgatósága. a kocsikban elhelyezett hangszórókon át a vonat vezetője felhívja a leszállók figyelmét a következő állomásra, közli a csatlakozási lehetőségeket és az esetleges késés okát, a menetrendben bekövetkezett változásokat. pécs térségében - bátaszék, harkány, sellye és szentlőrinc felé - már járnak az első kísérleti szerelvények, s a kedvező tapasztalatok alapján határozták el, hogy az év végéig az igazgatóság területén közlekedő félszáz piros motorvonat mindegyikét felszerelik erősítőberendezéssel.

/folyt.köv./

-3-

bb. 3. / hangosított... 1. folyt./rj

a vasút a pécsi széchenyi istván gimnázium és szakközépiskola távközlési műszerész tagozatos tanulóit bizta meg a feladat megoldásával. a negyedikes diákok vállalták, hogy behangosítják a harminckét szerelvényt. a munkát, amellyel a nyári kiránduláshoz szükséges zsebpénzt is megkereshetik, a vasutasnapra szeretnék befejezni. /mti/

-.-

bb. 4. magyar kőolajkutatók franciaországban

end/rj az ál 1981. június 25.

india, irak és görögország után franciaországban is letette névjegyet a kőolajkutató vállalat: több tőkés céggel szemben nyert versenytárgyalást s egyelőre hét termálkut furására kapott megbízást.

a tervek szerint a francia fővárosban és a környékén a lakótelepek egy részét melegvíz fűtésre állítják át; a geotermikus energia feltárása a magyar kutatók feladata lesz. a tapasztalt szemberekből álló, harmincnegyezt főnyi brigád október elején lát munkához. az előkészületek máris megkezdődtek: ujszilváson szerelik azt a 200 tonnás ganz-mávág dhr-200 típusu berendezést, amelyel párizsban dolgoznak majd. a vadonatúj furótornyot vasúti szerelvényen szállítják a munka színhelyére. /mti/

-.-

bb. 5. jobb rádióvétel mosonmagyaróvárott és miskolcon

i/kf/rj pp al 1981. június 25.

a posta közli, hogy a mosonmagyaróvári 5 kilowattos petőfi, valamint a miskolci 15 kilowattos kossuth műsort sugárzó adóberendezések június 1-től a jelenlegi 1593 kilohertz helyett az 1116 kilohertz vívőfrekvencián üzemelnek.

a két városban és az adók körzetében főleg az esti órákban a közeli sávban sugárzó külföldi berendezések erősen zavarták, sokszor lehetetlenné tették az adók műsorának vételét. a posta a két adót a nemzetközi távközlési egyesület hozzájárulását hangolja át, s ezzel az érintett területeken javulnak a vételi viszonyok, megszűnnek a zavarások. /mti/

-.-

-4-

bb.6. borászatból meggyüditő

igó/az/mo ál 1981. június 25.

az utóbbi évek leggazdagabb cigány-meggytermését szüretelik ezekben a napokban dél-dunántulon, főleg a tolnai dombokon, a mecseki hegyháton és pécs környékén piroslanak a fák a terméstől. a zamatos gyümölcs - amint a neve is utal rá - főként az utak mentén, szőlők végében, faluszéleken terem. a kertekben ma már mindenütt nemes meggyfajták találhatók, az aprószemű, vadontermő meggy inkább csak a madarak és a darazsak tápláléka lett. az erdei termék vállalat összegyűjteti a félig vadontermő gyümölcs tetemes részét, s szörpöt; üdítőitalt készít belőle. a vállalat pécsi üzemvezetősege körülbelül négyszáz tonna meggyet vásárol fel, kétszerannyit, mint tavaly nyáron. a lédus gyümölcs kipréselése a villány-mecsek aljai borgazdasági kombinát szőlőfeldolgozójában történik, amelyben holtszezon lévén - nincsen munka most. /mti/

-.-

bb.7. korpás, szójas, almás pehely

lér/az /mo ál 1981. június 25.

uj gabonából készül tápszerek gyártását kezdték meg körmenen, az egyt gyógyszervegyészeti gyárának lacta tápszergyárában. a gabona-alapu gratti-termékcsalád korpás, szójas, almás, kakaós pehelyből áll. a gyártók főleg a korpával dúsított változat sikerében bíznak, a korpás pehely ugyanis jó étrendi hatású gyermektápszér. a szójaalapú pehely különösen azok étkezési gondjait könnyíti, akik buzalisztból készült ételeket nem fogyaszthatnak. az almás, kakaós pehely buzalisztból, tejporból, cukorból és aromaanyagokból készül.

az új termékek hamarosan megjelennek az élelmiszerboltok polcain. /mti/

-.-

bb.8. fenyőkérgen, bükkfalombon él az orchidea

tób/ az/mo ál 1981. június 25.

illatfelhő fogadja a látogatókat a szegedi józsef attila tudományegyetem európa-hirű botanikus kertjében: a legillatosabb trópusi virágok, a mexikóban honos tigrisfoltos orchideák bontogatják szirmaikat. a ritkaságokat néhány hete telepítették ki az üvegházakból a szabadba, s husz függőkösárban helyezték el a díszítő melletti fák alatt, ahol a légpárásabb a levegő.

/folyt.köv./

-5-

bb.8./ fenyőkérgen.....folyt/mo

a napsütéstől védett helyen sokáig megőrzik üdeségüket a nagypettyes virágu orchidák, amelyeknek édeskés - a vaniliára emlékeztető - illata betölti a környezetet. az egzotikus növények hazájukban odvas fákon telepednek meg, s gyökérzetükkel a nedves fakorhadékból táplálkoznak. szegeden kosarakban tartják őket, ám különleges összeállítású táptalajban: zuzott fenyőfa kéreg, tőzeg, valamint bükkfa-lomb keverék a földjük.

a szegedi fűvészkert látogatói több mint egy hónapig gyönyörködhetnek az Európában kevés botanikus kertben fellelhető orchidea pompájában./mti/

-.-

bb.9. grönlandi zafir és kubai barna nutriák divatszineken

dáv/az/mo ál 1981. június 25.

a legdivatosabb, s a világpiacon a leginkább keresett az úgynevezett grönlandi zafir, kubai barna, kávébarna, hófehér és negrófekete - ilyen színű nutriákat is tenyészt a sárszentmihály állami gazdaság. a fejér megyében gazdálkodó nagyüzem ezeröttszáz darabos törzsállományt tart, s negyven állami gazdaságot és termelőszövetkezetet, valamint csaknem kétezer kistenyésztőt lát el tenyész állatokkal. a szaporulatot visszavásárolják, s így az idén már tízezer gerezhat - ötszáz bunda elkészítéséhez elegendő prémét - értékesítenek, adnak el a május 1. ruhagyárnak. úgy tervezik, hogy két év múlva már harmincezer nutria prémét adnak az iparnak.

a nutria egyébként a dél-amerikai kontinens legértékesebb szőrmét adó állata. félmezes szőrméje finom, selymes tapintású, hőtartó, s az igényeknek és a divatnak megfelelően festhető. a jól megtermett rágcsáló tenyésztésével szívesen foglalkoznak kisgazdaságokban is, mert az igénytelen állat élél a ház körül található melléktermékeken is./mti/

-.-

-6-

bb. 10. földmcsere, balett-terem, konyha-tatarozzák az iskolákat győr-sopron megyében

mzs/rj az ál

1981. június 25.

alighogy elnéptelenedtek az iskolák, a tantermeket birtokba vették az iparosok, s megkezdték a nyári felújító munkákat győr-sopron megyében. az oktatási intézmények tatarozására - festésre, mázolásra, bővítésre - 28 millió forintot fordít a megyei tanács. a soproni általános iskola és nevelőotthon 350 személyre főző konyhával gyarapodik, a soproni erdőszeti szakközép-iskolában pedig egy 300 diákot kiszolgáló konyha készül el az új tanév-re. szeptemberre befejezik a földmcserét és a falak szigetelését a kapuvári egyes számú általános iskolában, s az ősszel az iváni kastély-iskola is megszépítve fogadja a gyerekeket. győrött, a gombos ferenc általános iskolában az új tanévben induló balett tagozat számára a tágas gyakorló teremt alakítanak ki.

a városi és a községi ovodákat is újjávarázsolják a nyári nagytakarítási szezonban. a felújítási munkákból, udvar-rendezésből, kerítésfestésből, társadalmi munkában a vállalatok szociális-ta brigádjai és a községek lakói is kiveszik a részüket. /mti/

-.-

bb. 11. nyári egyetem-terv kiskörén

end/rj az ál

1981. június 25.

nyíljon nyári egyetem a kiskörei vízlépcső és tározótó partján - indítványozta a középtiszavidéki intéző bizottság. elsősorban biológusok, vegyészek, ornitológusok, természetbúvárokat várnak, a hazai és külföldi szakemberek ismerkedhetnek majd kiskörén a tiszta völgyének természeti értékeivel, ritka növény és madárvilágával, a halászat, a vízvédelem témáival. a közelben lévő hortobágyi nemzeti parkot, a vidék gazdag néprajzi értékeit és népszokásait.

a nyári egyetem elhelyezésére kitűnő feltételeket nyújt kisköre; a víztározó és a duzzasztómű melletti szép környezetben 100 személyes szálloda, modern előadóterem, kulturált étterem áll a vendégek rendelkezésére, hajóturákat is tehetnek a résztvevők. a tervek szerint az első nyári egyetem jövőre nyit kaput. /mti/

-.-

-7-

↳ a résztvevők tanulmányozhatják

bb. 12. jól vizsgálják a kompolti-árpa vetőmag

kov/az/rj ál

1981. június 25.

heves megye termőterületein az aratáshoz igazodva megkezdtek a vetőmagnak szánt őszi árpa minősítését. az országos vetőmag és szaporítóanyag felügyelőség szakembereinek első tapasztalatai szerint az idei őszi árpa termés kiválóan alkalmas szaporítás céljaira.

az őszi árpa vetőmagszemplének azért is nagy a jelentősége, mert az utóbbi években előtérbe került a fajtaváltás, amelytől a terméshozam növelését várják. a közelmúltban köztermesztésbe került új őszi árpa fajta a hektáronként 70-80 mázsás termést is adó kompolti korai, amelynek heves megye a szülőhelye, ugyanis a gödöllői agrártudományi egyetem kompolti kutatóintézetében nemesítették. a nagyüzemi gazdaságok ebben az évben már csaknem mindenhol ebből a fajtából vetettek heves megyében; vetőmagnak az idén összesen 1200 hektáron termelnek őszi árpát, egyik legjelentősebb vetőmagtermelő gazdaság a hevesi rákóczi termelőszövetkezet, ahol az idén nem kevesebb mint, 500 hektáron aratják a vetőmagnak szánt őszi árpát. /mti/

-. -

bb. 13. győri zárja évadját az operaház

i/kjf/rj bc ál

1981. június 25.

az idei, immár 97. évadját rendhagyó módon, a győri kislelő színház-beli vendégszerepléssel zárja a magyar állami operaház társulata. a győrben első alkalommal bemutatkozó együttes 318 tagja július 2-án verdi: aida című operájával búcsúzik a szezontól. a dalmű főbb szerepeit tokody ilona, póka eszter, karizs béla, gáti istván, és gregor józsef tolmácsolja. az előadás karmestere mihály andrás igazgató lesz.

a jövő évadban rendszeres vendég lesz az együttes a kislelő fővárosának reprezentatív színházában. ősztől havonta két ízben szerepelnek itt az énekesek és a zenészek. elsőként - októberben - donizetti: szerelmi bájtál című operáját, novemberben mozart figaro házasságát, az év utolsó hónapjában pedig erkel: bánk bán című művét viszik színre győrben.

budapesten egyébként kedd este tartja utolsó előadását az erkel színházban a magyar állami operaház társulata: a közelmúltban nagy sikerrel felújított offenbach-dalművet, a hoffmann meséit adja elő. /mti/

-. -

-8-

bb. 14. tv-filmek a horizontban

i/kj/rj bc ál

1981. június 25.

végző főmát öltött a tv-filmek mozijának következő negyedévi programja. a nyári hónapokban számos nagy sikerű tv-műsort mutatnak be a horizont-moziban, s a vetítések mellett rendszeresen szerveznek ankétokat, színész-, illetve rendező-néző találkozókat.

a műsorok közül nem hiányoznak a sorozatok. a 19 órakor kezdődő vetítéseken róbert lászló tisztelendő sorozatának legérdekesebb darabjait tekinthetik meg a nézők, s felelevenítik radványi dezső-kigyós sándor külföldön élő magyarok életutját, sorsát kutató filmjeit is. mindkét programot ankéttal kapcsolják egybe.

hagyomány már, hogy ősbemutatót is tartanak a lenin körüli film-színházban. ezúttal szőnyi g. sándor fekete rózsza című tv-filmjét tűzik műsorra. a cseres tiber azonos című regényéből készült film egy elvált házaspár újbóli találkozásának története. a főbb szerepeket csomós mari, bujtor istván kovács jános alakítja. a vetítés után a film alkotói ankéton találkoznak a nézőkkel.

a nyár végén négy filmből összeállított latinovits-sorozattal emlékezik a horizont a művészre születésének 50. évfordulója alkalmából. mivel a filmszínházban nem lehet elektronikus technikával készült filmeket vetíteni, így lényegesen leszűkült a válogatás lehetősége. az emlékező programban így a több mint tíz éve született kéktiszta szerelem, az áruló, az én nem leszek a szürkék hegedőse című filmeket, valamint a bánk bán televíziós változatát mutatják be. latinovits versmondó művészetét összeállítás idézi fel.

a legkisebbek érdeklődésére számot tartó előadásokat is tartanak a tv-filmek mozijában. a nyári hónapokban egésznapos matiné várja a gyerekeket: részükre báb- és rajzfilmeket vetítenek. a műsorban szerepel a népszerű pom-pom-sorozat számos epizódja is. /mti/

-. -

-9-

bb.15. ismét van víz kispeszen

i/kg/gk/gw ál

1981. június 25.

a vízművek csütörtök reggelre kijavította a kispeszt eötvös utca - vörös hadsereg utja kereszteződésénél szerdán a mélyépitő vállalat árokásó gépe által megrongált 300 milliméteres vízvezetékét. a javító brigád egész éjjel dolgozott, s így reggelre a környéken ismét a megfelelő nyomással érkezett a víz a felső emeletekre is.

/mti/

- . -

bb.16. halálozás

gk/gw ál

1981. június 25.

bacsó ferencné /balyó mária/, a szocialista hazáért érdemrend kitüntettje, a rádió főmunkatársa, aki 1944 óta volt a párt tagja, 58 éves korában elhunyt. hamvasztás utáni bucsuztatása június 29-én 13 órakor lesz a farkasréti temetőben.

az mszmp viii. kerületi bizottsága,  
a magyar rádió mszmp-bizottsága,  
elnöksége és szakszervezeti bizottsága

/mti/

- . -

bb.17. kitüntetés

gk/kg/gw ál

1981. június 25.

az elnöki tanács a szövetkezeti mozgalomban végzett több évtizedes kiemelkedő munkássága elismerésül, nyugálományba vonulása alkalmából a munka érdemrend arany fokozata kitüntetését adományozta nagy imrének, a vas megyei meszöv elnökének. a kitüntetés csütörtökön dr. imre istván, a szövetség elnökhelyettese adta át.

/mti/

- . -

09.51/gw

- 10 -

10<sup>30</sup>  
3P

bb.18. bokrétaünnepség - egy év múlva nyit a karolina szálló

t/kf/gk/gw ál

1981. június 25.

egy hónapon belül a pannónia vállalat második leendő szállodájában tartották meg a legfelső szint elérését jelző bokrétaünnepséget.

csütörtökön az alkotás utca és a hegyalja ut kereszteződésében születő szálló osztrák kivitelezői, magyar közreműködői tartottak rövid munkaszünetet, amikor is a hagyományos, szalagokkal díszített májusfa elhelyezése után áttekintették az építkezés helyzetét, számot adtak eddigi tevékenységükről. az építés vezetői elmondották, hogy a szálló pontosan a meghatározott ütem szerint épül, előrehaladtak már a belső munkálatokkal, megkezdődtek a szerelések, s elkészült a szokásos, teljesen berendezett mintaszoba is. a szállót a tervezett határidőre, egy év múlva, 1982 júliusában nyitják meg.

a sashegyi természetvédelmi terület lábánál, a város közepétől pár percre levő, kilenc szintes, 324 szobás szálló egyesíti a városi hotelek funkcióit az üdülőszállók pihenést nyújtó adottságaival, szép kilátást nyújtva a dél-budai hegykoszorúra. nagy alapterületű, külön épületszárnyban helyezik el a vendéglátó és vendégfogadó részeket, az éttermet, a sörözőt, a pizzoriát, a bárakat. a minden kényelemmel berendezett szállodában uszoda, szauna, napozó is lesz.

a bokrétaünnepség alkalmából a szállodatulajdonos, pannónia vállalat előszerződést kötött a francia novotel-sieh szállodalánc részvénytársasággal. a megállapodás értelmében a pannónia a berendezésénél teljesítve a francia szállodalánc követelményeit, s annak részeként novotel-karolina néven működik majd; a francia fél segítséget nyújt a szálloda jó kihasználásában, a vendégek egy részét ő szerzi majd.

x x x

a novotel-sieh a 23 országban levő több mint háromszáz szállodájával a világ hotelcégei között a kilencedik helyet foglalja el. technikai segítségével több novotel-szálló működik például bulgáriában és Lengyelországban, s terveznek szálloda-nyitást ausztriában és csehszlovákiában is. a francia cég alapelve a nem extraluxust, de minden komfortot nyújtó szállodai szolgáltatás főleg üzletembereknek, turistáknak, elsősorban családosoknak. a novotel negyedik legnagyobb szállodájaként a karolina is ilyen lesz. /mti/

10.47/gw

- . -  
- 11 -

11<sup>30</sup>  
3P

121

bb.19. nszk-beli vendégszereplésre utazott a győri balett és a rába gyár énekkara

mzs/ká/gw ál

1981. június 25.

négy napos nszk-beli szereplésre utazott csütörtökön a győri balett. a 18 tagú együttes a kielői balettfesztiválon mutatja be a nap szerettei című produkciót. a fiatal társulat ezzel a műsorral debütált a hazai színpadon, s az idén májusban, az olaszországi palermóban is nagy sikert aratott vele. az egész estét betöltő programban három egyfelvonásos koreográfiát adnak elő: a címadó kompozíció orff carmina burana-jára készült, a szamurájt japán népzeneből összeállított montázs-dallamok kísérik, a stációkat pedig richard strauss: imigyen szóla zarathust-ra című szimfonikus költeményére táncolják. mindhárom koreográfusa markó iván, az együttes vezetője. a díszleteket és a jelmezeket gombár judit tervezte.

ugyancsak négy napos nszk-beli vendégszereplésre utazott csütörtökön a győri rába magyar vagon és gépgyár énekkara. az együttes münchenben ad két hangversenyt. a hetven dalos bach, haydn, schubert, valamint bartók, kodály és halmos lászló ének-kari műveit szövegezte meg. vezényel varga erzsébet, zongorán kísér fekete andrás.

/mti/

bb.20. szunyogirtás a szigetközben

cser/ká/ww ál

1981. június 25.

helikopteres szunyogirtás kezdődött csütörtökön a szigetközben, ásványráró, dunasziget, dunakiliti térségében. a községek, üdülőterületek mellett a vízügyi és erdészeti munkaterületeken is permeteznek. ásványráró térségében folyamatszabályozáson dolgoznak, az ártéri erdőkben fát termelnek ki, dunakilitinél pedig az erőmű és vízlépcső építésén munkálkodnak. ezeken az árterületeken nappal is olyan nagy tömegben jelentkeznek szunyogok, hogy zavarják a munkát. a helikopteres szunyogirtás több napon át tart.

/mti/

bb.21. sivatagi autóbuszok irakba

zsi/ká/gw ál

1981. június 25.

magyar-svéd kooperációban gyártott sivatagi autóbuszok első 40 példánya indult utnak csütörtökön székesfehérvárról irakba. az ikarus 259 típusú, 12 méter hosszú, távolsági autóbust scania-alvázra szerelték. a 48 üléses, különleges fényvisszaverő ablakokkal, légkondicionáló és vízűtő berendezéssel ellátott járműből július végéig 220-at küldenek a közép-keleti országba. az ikarus székesfehérvári gyára hasonló sivatagi kivitelű, 256 típusú, jobb kormányos autóbust fejlesztett ki mozambiki megrendelésre.

/mti/

10.57/gw

11.35  
3P

3P  
13.1

bb.22. fafaragók tábora

gom/ká/gw ál

1981. június 25.

csütörtökön a somogy megyei szőcsénypusztán, az erdőgazdaság szakmunkásképző intézetében megkezdte munkáját a hagyományos fafaragó tábor. a megye csaknem harminc faragója az idén két szekcióban dolgozik. varga lászlónak a népművészet mesterének irányításával butorokat faragnak, illetve kovács alajosnak, a népművészet ifjú mesterének vezetésével a magyar népi faragóművészet hagyományait őrző, köztereken elhelyezhető alkotásokat készítenek. az utóbbiakkal elsősorban a pihenő-és játszóparkokat díszítik majd.

a tábor július elsején az ott készült munkákból rendezett kiállítással zárul.

/mti/

bb.23. egymillió téglát terven felül székesfehérvárról

zsi/ká/gw ál

1981. június 25.

két hét előnnyel zárta féléves termelési tervét a székesfehérvári téglagyár. a tavaly korszerűsített üzem 11 millió kis-méretű téglának megfelelő b-30-as falazóblokkot készített és termékének 96 százalékát első osztályú minőségben állította elő. a megújult gyár jó munkáját jelzi, hogy a selejt arányát két százalékkal csökkentették. a félév végéig egymillió téglát gyárt terven felül a székesfehérvári téglagyár.

/mti/

bb.24. uttorók folklórtábora szentesen

dén/ká/gw ál

1981. június 25.

a szentesi középiskolások kollégiumában csütörtökön megnyílt a csongrád megyei uttorók néptánc és népzenei tábora. az egyhetes kurzuson szegedi, hódmezővásárhelyi, makói, csongrádi, üllési, szegvári és Mindszenti általános iskolai együttesek száz tagja vesz részt. a gyerekek többek között dél-alföldi, szatmári és erdélyi táncokat tanulnak, s a néptáncosokkal, a népzenevel összefüggő előadásokat hallgatnak. bemutatja művészetét a táborlakóknak greksa borbála kalocsai pingáló népművész és tóth andrásné tápéi gyékényszövő népművész.

/mti/

11.04/gw

11.30  
3P

3P  
12.1

bb.25. az árhatósági ellenőrzések tapasztalatairól tárgyalt a szombathelyi városi tanács vb.

Lér/ká/gw ál

1981. június 25.

az árhatósági ellenőrzések tapasztalatairól tárgyalt csütörtökön szombathelyen, a városi tanács vb. a tanácskozáson többek között megállapították, hogy a tanács termelés-és ellátásfelügyeleti, valamint műszaki osztálya az elmúlt három évben 1376 ellenőrzést végzett, s a tapasztalt hibákért 315 esetben alkalmazott különböző felelősségre vonást. hatvanszor kezdeményeztek fegyelmi, illetve szabálysértési eljárást, helytelen áralkalmazásért, a fogyasztók megkárosításáért, jogtalan haszonszerzésért.

évente rendszeresen ellenőrzik a kisiparosokat és a magánkereskedőket. a kisiparosok jelentős részénél észrevételezték, hogy a lakossági munkákról kiállított számlákon nincs részletezés.

a tanácskozáson felhívták a figyelmet arra, hogy az ellenőrzéseket tovább kell fokozni, elsősorban a társadalmi erőkből bevonásával.

/mti/

bb.26. hazaérkezett a magyar pártmunkásküldöttség varsóból

gw ál

1981. június 25.

befejezte varsói látogatását az mszmp pártmunkásküldöttsége, amely berecz jánossal, az mszmp központi bizottsága tagjával, a kb külügyi osztályának vezetőjével az élén, a lemp központi bizottságának meghívására tartózkodott lengyelországban.

a delegációt fogadta roman ney, a lemp politikai bizottságának póttagja, a kb titkára.

a küldöttség megbeszéléseket folytatott waclaw piatkowski-val, a lemp kb külügyi osztályának vezetőjével a két párt közötti kapcsolatok időszerű kérdéseiről, valamint stanislaw gebalával, a kb kereskedelmi és pénzügyi osztályának vezetőjével, aki tájékoztatást adott a lengyel gazdaság stabilizálásával kapcsolatos elképzelésekről. a delegáció találkozott és véleményt cserélt a lengyel társadalom politikai, állami és gazdasági intézményeinek több vezető képviselőjével.

/mti/

12.55/gw

- . -

- 14 -

13<sup>30</sup>  
3P

bb.27. pályafelújítás a kelet-nyugati metró felszíni szakaszán

t/don/ggw ál

1981. június 25.

a következő két hónapban a kelet-nyugati metró felszíni szakaszán, a fehér ut és a pillangó utca között - pályarekonstrukció miatt - napközben ritkábban közlekednek a metrószerelvények, este nyolc órától üzemzárásig pedig egyáltalán nem járnak. a forgalmat autóbusszokkal bonyolítják le.

a részletekről biró lajos, a budapesti közlekedési vállalat vezérigazgató-helyettese csütörtöki sajtótájékoztatóján elmondta: a vágányfelújítás előkészítő munkái június 28-án, vasárnap lesznek. ekkor végzik el a vágányátkötéseket a pillangó utcánál és alakítják át az áramellátó és vasutbiztosító berendezéseket. ezért vasárnap a fehér ut és a népstadion között szünetel a metrójárat, a jelzett szakaszon a vonatok helyett csuklós autóbusszok szállítják az utasokat a népstadion állomás hungária körúti kijáratától az örs vezér térig, és fordítva.

június 29-től augusztus 29-ig a népstadion és a fehér ut között a mostaninál ritkábban, három percenként indítják a metrószerelvényeket, míg este nyolc óra után nem közlekednek. az utasokat autóbusszok szállítják. az m jelzésű buszok a népstadion állomásnál a 80-as trolibuszok megállóhelye előtt, a kerepesi úton a pillangó utcánál, az örs vezér téren pedig a 61-es buszok végállomása mögött állnak meg. a szakmunkások két hónap alatt újítják fel a vágányhálózatot, erősítik meg a biztosító berendezéseket, s abefejezést augusztus 30-ra, vasárnapra tervezik. ekkor ismét egész nap szünetel a metróforgalom, és buszok közlekednek a népstadion és a fehér ut között. /mti/

- . -

bb.28. elfogadták győr-sopron megye középtávu területfejlesztési tervét

cser/ká/gw ál

1981. június 25.

tanácsülésen vitatták meg és fogadták el csütörtökön győr-sopron megye középtávu területfejlesztési tervét. az előirányzatok szerint a megye iparában folytatódik a termékszerkezet átalakítása, s a növekedés üteme továbbra is meghaladja az országos átlagot. az építőipar területén sorkerül a győri házgyár rekonstrukciójára. a mezőgazdaságban növelik a kenyér-gabona vetésterületét. a kukorica termőterület valamelyest csökken, viszont jelentősen növekszik az árpa területe.

/folyt. köv./  
13.09/gw

- 15 -

13<sup>35</sup>  
3P

bb.28. /elfogadták győr-sopron megye .....folyt./gw

folytatódik a közlekedési hálózat korszerűsítése, megkezdődik a győr-celldömök és a győr-veszprém közötti vasutvonalak rekonstrukciója, megépül az új hegyeshalmi és a vámoszabadi közúti határátkelő.

a megyében 1985-ig várhatóan 15 ezer lakás épül, a családi ház és a telepszerű társasház építés nagyobb szerepet kap. győrött, sopronban és mosonmagyaróvárott tovább bővül a távhőellátás, befejeződik a győri kórházfejlesztés és megkezdik a soproni kórház felújítását. csaknem 200 iskolai tanterem épül a megyében.

a terv azzal számol, hogy a városok nagyarányú népességnövekedése mérséklődik, ezt a folyamatot a városkörnyéki települések és a nagyközségek fejlesztésével kívánják elősegíteni. kiemelten fejlesztik fertőszentmiklóst, beledet, tétet, szanyt, jánossomorját, pannonhalmát, nagycentet, lébénymiklóst, hédervárt, hegyeshalmot, fertődöt és gönyüt. a községek egy részébe már számottevő ipar települt és további ilyen irányú fejlesztést terveznek.  
/mti/

- . -

bb.29. időjárásjelentés

ig ál

1981. június 25.

a meteorológiai intézet jelenti 1981. június 25-én 12 órákor:

melegedés újabb zivatarokkal

európa csütörtök délelőtti időjárásában elsősorban továbbra is a kelet-európai nagy meleg érdemel figyelmet. az elmúlt másfél nap a szovjetunió északnyugati részén és a skandináv-félszigeten is jelentősen - 5, 10 fokot - emelkedett a hőmérséklet. európa többi részén mind térben, mind időben igen változatos továbbra is az időjárás. az időjárás-  
si alaphelyzetben viszont egyelőre nem várható változás. magyarországon szerdán változóan, de jobbra erősen felhős volt az ég. különösen délután gyakori volt a zápor, sőt sok helyen dörgött, villámlott is. helyenként rövid idő alatt 10, 20 mm csapadék hullott. a hőmérséklet szerdai csúcserőssége általában 25, nyugat-magyarországon 20 fok körül volt. csütörtök hajnalra jelentősen csökkent a felhőzet és 9, 15 fok közé süllyedt a hőmérséklet. délelőtt általában napos idő volt, de délre egyre több helyről jelentettek újabb felhősödést. 11 órakor 18 és 21 fok között volt a hőmérséklet.

budapesten szerdán 18,5 fok volt, a százéves átlagnál 2,1 fokkal alacsonyabb a napi középhőmérséklet.

/fölyt.köv./  
13.20/ig

- 16 -

13<sup>00</sup>  
3P

bb.29. /időjárás .. folyt./ig

ma 12 órákor budapesten a hőmérséklet 21 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 1014 mbár, alig változik. a balaton vize siófoknál 11 órákor 19 fokos volt.  
a várható időjárás péntek estig:

változóan felhős ég, főként ma és elsősorban az ország északi felén többfelé zápor, elszórtan zivatar. általában mérséklet, délután néha élénk, változó irányú szél, hajnalra helyenként köd, a várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 10, 15, a legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 23, 28 fok között.

távolabbi kilátások szombattól - keddig:

időnként megnövekszik a felhőzet, futó esők, záporok várhatók. legalacsonyabb hajnali hőmérséklet 11, 16 fok között, legmagasabb nappali hőmérséklet 23, 28 fok között. jelentős mennyiségű /legalább 5 mm/ csapadék az ország területének 30 százalékán várható.

a duna vízállása budapestnél 269 cm, hőmérséklete 17,4 fok. /mti/

- . -

bbb.30. évadzáró társulati ülés a népszínházban

t/me/gk/gw ie

1981. június 25.

csütörtökön évadzáró ülést tartott a népszínház társulata a várszínházban. malonyai dezső igazgató a színház ez évadi eredményeit összegezve hangsúlyozta: jól halad a társulatok együttessé kovácsolódása. megszervezték a harmadik utazó részleget, a fővárosban közművelődési pódiumot, stúdiót létesítettek, megkezdték a színészképzést, bővítették a repertoárt. a várszínházi, a józsefvárosi és az utazó társulatok husz új produkciót mutattak be, repertoárjukból hat művet játszottak. budapesten több mint 400, vidéken csaknem 900 előadást tartottak. a nezők száma meghaladta a 330 ezret.

/fölyt.köv./  
13.22/gw

- 17 -

13<sup>00</sup>  
3P

bb.30. /évadzáró társulati ülés a ....folyt./gw

az igazgató elmondta, hogy a művelődési minisztérium nemrég elemezte a népszínház tevékenységét és megállapította, hogy kezd kirajzolódni a várszínház és a józsefvárosi színház arculata, növekedett az utazó társulatok produkciójának színvonala, a színház koncepciója megfelelő. további feladat: differenciáltabb műsorral segítsék elő a közművelődést, a műsorterv és a játéksztilus révén tovább erősítsék a színház és a közönség kapcsolatát. az eddigiek-nél jobban működjenek együtt írókkal és más alkotókkal. a további-akban bejelentette: a társulat tagjai közül balogh judit, császár gyöngyi, pelsőczy lászló és zala márk máshová szerződött. tizen-négy új tagot fogadnak, a többi közt peremartoni krisztinát a vig-színházból, kertész pétert az operettszínházból, ferenczi krisztinát a józsef attila színházból.

a következő színházi évad a várszínházban szeptember 26-án kezdődik. itt november 8-án lesz az első bemutató: balogh edgár „csiksomlyói passió”, című művét viszik színre. a terv szerint még három premier lesz. a józsefvárosi színházban október 3-tól várják újra a közönséget. ekkor mutatják be graham greene: akiért a harang giling-galang című darabját. itt még négy új produkció várható. az utazó társulatok kilenc bemutatóra készülnek.

/mti/

- . -

bb.33. kitüntetések

i/bi/ve/pp/gw ie

1981. június 25.

az elnöki tanács magas lászlónak, az országos takarmányozási és állattenyésztési felügyelőség főigazgató-helyettesének és sz. nagy ferencnek, a tiszaladányi magyar róna tsz elnökének nyugállományba vonulásuk alkalmából a munka érdemrend arany fokozatát adományozta. a kitüntetéseket soós gábor államtitkár adta át csütörtökön a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztériumban.

/mti/

- . -

13.29/gw

- 18 -

14<sup>00</sup>  
3P

bb.31. magyar-osztrák együttműködés a regionális tervezésben

sl/gk/pp/ig ie

1981. június 25.

magyar és osztrák szakemberek a regionális tervezés közös feladatairól tanácskoztak magyarországon június 22. és 25 között.

osztrák részről a kancellári hivatal kutató és tervező intézetek, a két határos tartomány, burgenland és steiermark, valamint alsó-ausztria és bécs város képviselői, magyar részről az építésügyi és városfejlesztési minisztérium, az országos tervehivatal, a városépítési tudományos és tervező intézet, vas megye és szombathely tanácsának és más intézményeknek a szakemberei vettek részt a tanácskozáson. megvitatták a regionális tervezés és fejlesztés időszerű problémáit, különös tekintettel a határ menti térségek helyzetére. napi-rendre kerültek módszertani kérdések, a várostervezés és műemlékvédelem eredményei és gondjai is. vas megyében a tanács vezetővel folytatott konzultáción és tanulmányi kiránduláson ismerkedtek meg az osztrák szakemberek a területi tervezés és fejlesztés helyi sajátosságaival. a mintegy 30 előadást élénk vita követte.

a tanácskozás eredményeit összegző emlékeztető okmány aláírásával létrejöttek a további együttműködés alapjai.

/mti/

- . -

bb.32. ülést tartott az országos szövetkezeti tanács elnöksége

sl/ve/pp/ig ie

1981. június 25.

az országos szövetkezeti tanács elnöksége csütörtöki ülésén megállapította, hogy mindhárom szövetkezeti ágazatban jó mederben folyik a felkészülés az őszi szövetkezeti kongresszusokra, a szövetkezetekben élénk érdeklődés mellett tárgyalnak az országos tanácsok által közzétett kongresszusi javaslatokról.

a továbbiakban tájékoztatást hallgatott meg az elnökség a közelgő nemzetközi szövetkezeti nap előkészületeiről.

/mti/

- . -

bb.34. balesetek

ve/gw ie

1981. június 25.

miskolcon egy kereszteződésben jellinek károly 34 éves gépkocsi-oktató, kiskunfélegyházi lakos személygépkocsijával egy másik személygépkocsinak ütközött, amelynek vezetője, trencsényi lajos 48 éves gépkocsivezető, ujcsanálosi lakos olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy kórházba szállítás közben meghalt. a vizsgálat eddigi adatai szerint jellinek károly tilos jelzésnél hajtott be a kereszteződésbe.

a hajdu megyei sáp községben németh imre 30 éves munkagépvezető, földesi lakos munkagéppel elütötte a kerékpárján előtte haladó nagy kálmán 48 éves tsz-tag földesi lakost, aki a helyszínen meghalt.

/mti/

- . -

13.45/ig

-19-

bb.35. a belpolitikai szerkesztőség hireinek jegyzéke 1981. június 25.-én 14.00 óráig

gw ál

1981. június 25.

1. aratási ügyelet
2. a dunántul legnagyobb nyomdája épül dombóváron
3. hangosított vonatok
4. magyar kőolajkutatók franciaországban
5. jobb rádió vétel
6. borászatból meggyüditő
7. korpás, szójás, almás pehely
8. fenyőkérgen, bükkfalombon él az orchidea
9. grönlandi zafir es kubai barna nutriák divatszineken
10. tatarozzák az iskolákat győr-sopron megyében
11. nyári egyetem-terv kiskörén
12. jól vizsgálják a kompolti-árpa vetőmag
13. győrtt zárja évadját az operaház
14. tv-filmek a horizontban
15. ismét van víz kispeszen
16. halálozás
17. kitüntetés
18. bokrétaünnepség
19. nszk-beli vendégszereplésre utaztak
20. szunyogirtás a szigetközben
21. sivatagi autóbuszok irakba
22. fafaragók tábora
23. egymillió téglá terven felül
24. úttörők folklórtábora szentesen
25. az árhatósági ellenőrzések tapasztalatairól tárgyaltak szombathelyen
26. hazaérkezett a magyar pártmunkásküldöttség varsóból
27. pályafelújítás a kelet-nyugati metró felszíni szakaszán
28. elfogadták győr-sopron megye középtávu területfejlesztését
29. időjárásjelentés
30. évadzáró társulati ülés a népszínházban
31. magyar-osztrák együttműködés a regionális tervezésben
32. ülést tartott az országos szövetkezeti tanács
33. kitüntetések
34. balesetek
35. hírjegyzék

/mti/

- . -

14.00/gw

- 20 -

14<sup>15</sup>  
3P

bb.37. a rádió énekkar a scalában

gk/gw ie

1981. június 25.

csütörtökön hazaérkezett olaszországi vendégszerepléséről a rádió-énekkar, amely rendkívül nagy sikerrel három hangversenyt adott a milánói scalában. a műsoron bartók-művek szerepeltek, szólót énekelt gulyás dénes és gregor józsef, a filhamóniai társaság zenekarát kórodi andrás vezényelte, a karigazgató sapszon ferenc volt.

/mti/...

- . -

bb.38. üdvözlő távirat

ve/gw ie

1981. június 25.

a magyar szolidaritási bizottság elnöksége nevében harmati sándor, a bizottság elnöke táviratban üdvözölte oliver tambot, az afrikai nemzeti kongresszus /dél-afrika/elnökét, a dél-afrika népének felszabadításáért vívott harccal vállalt szolidaritás nemzetközi napján.

/mti/...

- . -

bb.36. kastélymentőtervek, figyelemszolgálat - megalakult a borsod megyei műemléki albizottság

kör/az/ig ie

1981. június 25.

műemléki albizottságot szervezett a borsod megyei tanács műszaki és kommunális bizottsága. a csaknem harminc szakembert foglalkoztató társadalmi testület csütörtökön tartotta alakuló ülését, munkájában muzeológusok, helytörténészek, építészek, műszaki szakemberek vesznek részt. az első tanácskozáson fölmérték a feladatokat, melyek közé tartozik a népi műemlékek számbavétele és hasznosítása is. legelőbb az edelényi, a cekeházai, a golopi kastélyok védelmére és helyreállítására tesznek javaslatot. az albizottság segíti a településtervezési, városrendezési tervek elkészítését, támogatja - a miskolci nehézipari műszaki egyetemmel karöltve az ipari műemlékek védelmét, bemutatását. megteremtik a figyelem és jelzőszolgálatot, hogy az értékes műemlékek állapotáról folyamatosan tájékozódjanak. a megye jelentősebb műemlékeit, s ezek történetét ismertető előadásokat is tartanak majd a városok, falvak művelődési házaiban./mti/

- . -

14.30/ig

- 21 -

1450  
P

bb.39. horgászverseny a tihanyi belső-tavon

k/ká/ig ie

1981. június 25.

a mohos közli: a tihanyi belső-tavon június 28-án vasárnap horgászversenyt rendeznek, emiatt versenyben részt nem vevők aznap csak 15 óra után horgászhatnak./mti/

- . -

bb.40. pótlás mai bb. 18. sz. hírünkhöz

mf/jk/zsu ie

1981. június 25.

a novotel francia szállodalánc képviselőit gerald pelison társelnököt és david angenard-t, az igazgatótanács tagját fogadta juhár zoltán belkereskedelmi államtitkár./mti/

- . -

bb.41. kihasználatlan tartalékunk: a duna - tanácskozás a folyami szállításról tatabányán

ráb/ká/zsu ie

1981. június 25.

komárom megye üzemiből tavaly 133.000 tonna árut szállítottak el a dunán - közölték a megyei szállítási bizottság csü-törtöki ülésén. bár ez a mennyiség többszöröse az előző évinek, a vízi szállítás aránya még mindig elenyésző, mindössze 0,3 százalékos a megyei áruszállításában. népgazdasági érdekek - hangsúlyozták az ülésen -, hogy változtassanak ezen az arányon és növeljék a folyami áruszállításokat, jobban kihasználják a mahart szabad kapacitását. nagyobb távolságokra nagy tömegű áru szállítása vízi úton a leggazdaságosabb és ilyen módon csökkenthetik leginkább a közut és a vasút megterhelését. követendő példaként említették az ülésen a lábatlani cementgyárat, ahol az országban először rendszerezítették a cement vízi szállítását. azzal, hogy a dunán küldik lábatlanról a fővárosba a cementet, uszályonként 40 gépkocsit használhatnak más célokra. hasonlóképpen jól kihasználja a vízi szállítás előnyeit a komáromi kőolajipari vállalat.

a tanácskozáson a mahart képviselői elmondották, hogy a folyami szállítások fokozása érdekében piackutatást folytattak komárom megyei és az ország más, a folyamok mellé települt üzemekben annak felmérésére, hogy milyen és mennyi áru szállítását lehet a vasutról és a közutakról a folyamokra helyezni. az eddigi felmérések szerint a hatodiköt éves tervidőszak végéig a jelenleginél 30 százalékkal több árut továbbíthatnak a vízi utakon. a nagyobb áruszállításra alaposan felkészült a mahart. a korszerűtlen gőzhajókat dízel meghajtású hajókkal cserélték ki, önjáró áruszállító egységekből álló korszerű hajóparkot alakítottak ki.

/folyt.köv./

15.45/zsu

-22-

1620

bb.41./kihasználatlan ... folyt./zsu

a rakodógép-parkot nagy teljesítményű uszódarukkal és szállítószalagokkal egészítették ki. az új uszódaruk nagy előnye, hogy kiépített rakpart nélkül is alkalmasak a megfelelő vízmélységű partszakaszokon az áruk be- és kirakására. ujabban több duna-, illetve tiszamenti termelőszövetkezet és állami gazdaság is létesített olcsó eszközökkel, szállítószalagokkal felszerelt rakodóhelyeket. a mahart támogatja az ilyen rakodók építését azzal, hogy uszályokat bocsát a gazdaságok rendelkezésére, s különféle kedvezményekkel és szaktanácsokkal ösztönzi a gazdaságokat a viziszállítások fokozására./mti/

- . -

bb.42. magyar-svéd kooperációs vegyesbizottsági tárgyalások

sl/ve/zsu ie

1981. június 25.

június 23-25. között budapestén magyar-svéd kooperációs vegyesbizottsági tárgyalásokat tartottak. megvizsgálták a gazdasági, ipari-műszaki-tudományos együttműködés legújabb eredményeit. a kooperáció továbbfejlesztésének kérdéseit.

a magyar és a svéd vállalatok eddig mintegy félszáz együttműködési megállapodást kötöttek, ezek némelyike, például pneumatikus elemek közös gyártása, buvár- és zagy-szivattyúk gyártásmegeosztása, az agrártechnikai együttműködés évtizedes multra tekint vissza, az elmúlt évben a kooperációs termékek forgalma meghaladta a 200 millió svéd koronát, ez a kétoldalú kereskedelemnek körülbelül 25 százalékat jelenti. a vállalati megállapodások döntő részét a gépipar területén kötötték, a magyar gépipari export több mint 70 százaléka együttműködés keretében bonyolódik le. a harmadik piaci közös fellépés keretében tavaly már 40 millió svéd korona értékű magyar export valósult meg.

a vegyesbizottság megállapítása szerint még számos lehetőség kínálkozik az együttműködésre, elsősorban a szerszámgépgyártás, a műanyagipari gépek, a klímaberendezések, a pneumatikus szállítóberendezések, a bányai gépek, a másodlagos anyagfelhasználás gépei, a növényvédőszer gyártásában. a magyar delegáció több új együttműködési javaslatot terjesztett elő. a harmadik piacon többek között a környezetvédelem, a kórházak és egészségügyi létesítmények, oktatási intézmények kivitelezésénél adottak a lehetőségek közös vállalkozásra.

/folyt.köv./

15.55/zsus

-23-

1620

bb.42./magyar-svéd ... folyt./zsu

a vegyesbizottság kiemelten foglalkozott a kis- és középme-  
tű vállalatok szerepével, export-érdekeltségével, együttműködési  
feltételeivel. a delegációk egyetértettek abban, hogy hasznos  
lenne e vállalatokat az eddiginél intenzívebben bevonni a magyar-  
svéd gazdasági együttműködés vérkeringésébe.

a megbeszélések eredményeit rögzítő jegyzőkönyvet herkner  
ottó külkereskedelmi miniszterhelyettes, és erik pettersson, a svéd  
ipartanács vezérigazgatója írta alá. részt vett az aláíráson  
karl vidar hellners, svédország budapesti nagykövete./mti/

-. -

bb.43. pipatórium, pásztorbot, tekerőlant - népművészeti kiállí-  
tás balassagyarmaton

trné/ká/zsu ie

1981. június 25.

szentes környékének népművészete címmel kiállítás nyílt  
csütörtökön a balassagyarmati palóc muzeumban. a dél-alföld nép-  
művészetét reprezentáló tárlaton mintegy kétszáz népművészeti  
alkotást; kerámiát, citerát, pipatóriumot, menyasszonyi ládát,  
pásztorbotot, gyermekjátékot és tekerőlantot mutatnak be a szen-  
tesí koszta józsef és a szegedi móra ferenc muzeum gyűjteményé-  
ből. a kiállítás október 1-ig látható./mti/

-. -

bb.44. gazdag kínálat - olcsóbb árak a hétfégi piacon

i/kg/gk/sl/zsu ie

1981. június 25.

gazdag kínálat igérkezik a hét végére a fővárosi piacokon,  
s az árak átlagosan 10 százalékkal alacsonyabbak, mint az el-  
mult héten. az esők ugyan hátráltatták néhány zöldségféle sze-  
dését, ennek ellenére, ha némi késéssel is, elegendő mennyiség-  
ben érkezik pest, nógrád, szolnok és csongrád megyei földjei-  
ről a tök-, uborka- és burgonyaszállítványok.

Lefutóban van a zöldborsó, sok viszont már a zöldbab,  
bár a nagyobb tételek inkább a jövő héten érkeznek. mind több  
a karfiol is, döntő többségét a csepeli duna termelőszövetke-  
zettől és a kistermelőktől veszik át. a termés jó, a minőség  
azonban némileg elmarad az előző évektől. igények szerint  
kapható fejes saláta, kelkáposzta, hagyma és sárga répa is.

/folyt.köv./

16.30/zsu

-24-

16.30

bb.44./gazdag ... folyt./zsu

bőséges a gyümölcskínálat. az eperszezonnak vége, annál  
több viszont a málna. cseresznyéből az utolsó szállítványok ér-  
keznek, s a sok csapadék miatt már meglehetősen kényes ez a  
gyümölcs, a szedés után gyorsan foltosodik, ezért a még fán lévő  
termés zömét a konzervgyárakba szállítják. a megye minősége vi-  
szont éppen a csapadék miatt sokat javult. az őszibarack felho-  
zatala is növekszik, a hét végére 200 mázsát vehetett át a  
zöldért./mti/

-. -

bb.45. kevés az olcsó telek - neb vizsgálat bács-kiskunban  
a magánérs lakásépítésről

László/az/zsu hgy

1981. június 25.

több az okos, átgondolt kezdeményezés, mint az ügyet hátrál-  
tató tényező a magánérs lakásépítés támogatásában bács-kis-  
kunban - állapították meg csütörtökön kecskeméten a megyei népi  
ellenőrzési bizottság kibővített ülésén. az előterjesztett, rész-  
letes vizsgálati jelentés szerint megvannak a feltételek  
ahhoz, hogy 1985-ig magánérsből 16800 lakás épüljön, amint ezt  
tervezik. fontos azonban, hogy a városokban ne csak új építési  
területeket jelöljenek ki, hanem a foghíjak beépítésével is tö-  
rődjenek, hogy olcsó, közművesített telkeket juttassanak az építő-  
knek. minderre kevés helyen találtak jó példát a népi ellenőrök.  
általános tapasztalat, hogy a városi tanácsok késnek a parcellá-  
zással, a magánforgalomban értékesített telkek ára viszont az  
urbanizált központokban már lassan megfizethetetlen.

a neb vizsgálat szerint a korábbi éveknél jobb a megyében az  
építőanyag ellátás, egyszerűsödött az építkezési engedélyek ki-  
adása, a hitelügyintézés, nagyobb választékban kínálnak tipuster-  
veket családiház építéshez. a megye négy városában - kecskeméten,  
kiskunhalason, kalocsán és baján - lakásszolgáltatási irodák segí-  
tik a magánépítkezők ügyintézését, tájékoztatását, továbbra  
sem marad el a lakásépítő munkahelyi anyagi támogatása: az észak  
bács-kiskun megyei vízmű vállalat például 70 munkását támogatja  
kedvezményes kölcsönrel, a kecskeméti törekvés tsz-ben a gazdaság  
építőbrigádja hozza tető alá a tagok házáat, a bajai mezőgazdasági  
kombinát pénzzel, fuvarral építőgépekkel és telek juttatással  
segíti a családiházat építőket./mti/

-. -

16.5/zsu

-25-

16.50

bb.46. évadzáró társulati ülés miskolcon

kör/az/zsu hgy

1981. június 25.

csütörtökön tartotta évadzáró társulati ülését a miskolci nemzeti színház.

gyarmati béla igazgató értékelésében többek között elmondta, hogy a borsodi megyeszékhelyen és egerben játszó színház összesen négyszázhetvenöt előadást tartott, amelyet több mint kétszázharmincezer néző tekintett meg; vendégszerepeltek kassán és budapesten is.

a társulati ülésen porkoláb albert, a borsod megyei tanács elnökhelyettese adta át a városi tanács által alapított déryné gyöngyös gábor jászai-díjas színész-rendezőnek, aki 1964-től a miskolci társulat tagja, a borsod megyei tanács színházi díját ígő éva és mihályi győző kapta. fehér tibor jászai-díjas érdemes művész pedig a színház örökös tagja lett./mti/

-. -

bb.47. gyermekszínházi fesztivál pécsen

igó/ká/zsu hgy

1981. június 25.

pécsen nyolcszáz kisdobos és uttörő vidám, játékos találkozóval kezdődött meg csütörtökön a vi. országos gyermekszínházi fesztivál. a magyar uttörők országos szövetsége, a művelődési minisztérium és a népművelési intézet, valamint a baranya megyei és a pécs városi tanács harminchárom iskolai színházi csoportot hívott meg a szemlére. vendégként egy cseh-szlovák gyermekegyüttes is részt vesz a találkozón. az első napon az esztergomi, a kecskeméti, a nagykanizsai és a sellyei gyermekek mutatták be műsorukat az ifjúsági házban. szakemberekből álló zsüri értékelt az előadásukat.

a fesztivál elsődleges célja az, hogy fejlesszék a gyermekszínházi művészetet, új lehetőségeket és új módszereket ismertessenek meg az együttesekkel. a találkozón résztvevő szakemberek a dramaturgiai játékoknak az iskolai nevelésben és oktatásban való alkalmazását tanulmányozzák.

a gyermekszínházi fesztivál vasárnap zárul. amikor is az együttesek ismét vidékművelés találkozóval vesznek részt az ifjúsági házban, mialatt a felnőttek az előadások tapasztalatait értékelik. ekkor adják át a mesehősöket ábrázoló kerámiadíjakat is a legügyesebb színháziaknak./mti/

17.00/zsu

.26- .-. -

1440

bb.48. amatőr képzőművészek tárlata

ráb/ká/zsu hgy

1981. június 25.

sokrétű témaválasztás, változatos stílusirányzat jellemzi a komárom megyei amatőr képzőművészek tatabányai kiállítását. a megyei művelődési központban csütörtökön megnyitott tárlaton 81 festményt, grafikát, rajz tanulmányt, akvarellt mutatnak be. a megyében 10 amatőr képzőművészeti szakkör működik, amelyekben a legkülönbözőbb foglalkozásúak - munkások, értelmiségiek, diákok, háziasszonyok - nyugdíjasok - tevékenykednek. a megyei tanács anyagilag és más módon is támogatja a közművelődésből nagy szerepet vállaló amatőr képzőművészeket.

a zsüri a tatabányai bányász képzőművészeti szakkör munkáját ítélte a legjobbnak, amely ezzel elnyerte a kiváló szakkör címet és a velejáró jutalmat./mti/

-. -

bb.49. üdvözlő távirat

jk/ig hgy

1981. június 25.

losonczi pál, az elnöki tanács elnöke a madagaszkári demokratikus köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából táviratban üdvözölte didier ratsiraka elnököt./mti/

-. -

bb.50. magyar-vietnami munkaterv-aláírás

t/don/.ig hgy

1981. június 25.

a magyar népköztársaság kormánya és a vietnami szocialista köztársaság kormánya közötti, 1981-1985-re szóló tudományos, oktatási és kulturális együttműködési munkatervet csütörtökön írták alá a külügyminisztériumban. a dokumentumot házi vencel külügyminiszterhelyettes és bui tan linh budapesti vietnami nagykövet látta el kézjegyével.

a munkaterv - a marxizmus-leninizmus szellemében, a proletár internacionalizmus elvei alapján - a két ország együttműködését határozza meg a kultúra, a művészetek, a tudomány, az oktatás, az egészségügy, a rádió és a televízió, a könyvkiadás és a sport területén abból a célból, hogy megismertesse a magyar és a vietnami népnek a szocializmus építésében elért eredményeit.

/folyt.köv./  
17.20/ig

- 27 -

1440

bb.50. /magyar-vietnami .. folyt./ig

a kutatási kooperáció a természet- és a társadalomtudományok olyan kiválasztott területét öleli fel, amely mindkét ország alapvető népgazdasági és tudományos érdekeit szolgálja és hozzájárul a kgst komplex programjában meghatározott feladatok teljesítéséhez. az oktatás területén tovább mélyülnek a kapcsolatok az agráregyetemek között: a két ország mezőgazdasági eredményeinek megismerése és tapasztalatátadások céljából megvizsgálják a delegációcserék lehetőségét. minden évben vietnami fiatalok érkeznek a magyar egyetemekre és főiskolákra; ugyanígy hazánkból is utaznak egyetemi képzés, illetve nyelvtanulás céljából a vietnami szocialista köztársaságba. a magyar és a vietnami oktatás szakemberei egymás országában tanulmányozzák az általános iskolai képzést, illetve a felsőoktatást. a felsőoktatási intézmények együttműködésének elmélyítését szolgálja a gépész- és villamosmérnök-képzésről folytatandó tapasztalatcsere is.

magyarország és vietnam kölcsönösen megemlékezik a két ország jeles évfordulóiról. vietnamban ünnepséget rendeznek majd 1982-ben kodály zoltán születésének 100., 1984-ben a magyar tanácsköztársaság 65., 1985-ben magyarország felszabadulásának 40. évfordulója alkalmából. hazánkban 1985-ben lesznek vietnami rendezvények. ennek során megemlékezünk a vietnami szocialista köztársaság megalakulása 40., ho si minh születésének 95., a vietnami kommunista párt megalakulásának 55., dél-vietnam teljes felszabadulásának 10. évfordulójáról.

a munkatervből kiemelésre méltó még, hogy 1982-ben első ízben rendeznek magyar képzőművészeti kiállítást vietnamban. a baráti ország képzőművészeti alkotását láthatják viszonzásképpen 1985-ben hazánkban. /mti/

bb.52. meghalt belanka pál

sam/az/ig hgy

1981. június 25.

belanka pál, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje, aki 1927 óta volt a párt tagja, 70 éves korában elhunyt. temetése június 29-én hétfőn délután 2 órakor békéscsabán, a vasuti temetőben lesz.

az mszmp békéscsabai városi bizottsága

/mti/

17.35/ig

18<sup>00</sup>

bb.51. szoboravatás, kiállítás, találkozók - jubiléum zánkán

hor/az/ig hgy

1981. június 25.

elődeink utján - e gondolat jegyében szervezték a programokat csütörtökön zánkán, a balatoni uttörővárosban, amely az idén, a magyar uttörők szövetsége megalakulásának 35. évében ünnepli megnyitásának tizedik évfordulóját. jubileumi táborba kiváló uttörőket és az uttörőtörténet kutatásban jeleskedő gyerekeket hívtak meg. ők fogadták az uttörőváros építőit, az egykori uttörőket, uttörővezetőket, közöttük azokat, akik 1971-ben elsőként táborozhattak zánkán. a vendégek között volt szabó ferenc, az uttörőszövetség volt főtitkára, surányi pál, az uttörők voltak című könyv írója - aki 1919-ben volt uttörő - és mayer Antal, az uttörőváros építésének főépítésvezetője is.

a jubileumi napon - azon a helyen, ahol az uttörőváros alapkövét elhelyezték - felavatták kő pál szobrászművész alkotását, s megnyitották a balatoni uttörőváros története című állandó kiállítást, amelyen eredeti dokumentumok, makettek és fotók adnak képet az elmúlt évekről.

a zánkán táborozó uttörők ezután vendégül látták az alapítókat, az építőket, akiknek műsorral is kedveskedtek, majd elbeszélgettek velük a hajdani és a mai uttörőélet eseményeiről. /mti/

bb.53. elutazott az angolai tanácsi küldöttség

mv/ig hgy

1981. június 25.

evaristo domingos, az mpla munkapárt kb politikai bizottságának tagja tartományi koordinációs miniszter luanda tanácselnök vezetésével angolai közigazgatási küldöttség tanulmányozta hazánkban a tanácsok munkáját. a küldöttség eszmecserét folytatott dr. papp lajos államtitkárral, a minisztertanács tanácsi hivatala elnökével, látogatást tett a fővárosi tanácsnál, valamint pest megyében. az angolai küldöttséget csütörtökön fogadta dr. maróthy lászló, az mszmp politikai bizottságának tagja, a budapesti pártbizottság első titkára és borbándi jános, a minisztertanács elnök-helyettese.

a küldöttséget - amely csütörtökön délután a ferihegyi repülőtérrel elutazott - szépvolgyi zoltán, a fővárosi tanács elnöke bucsuztatta. /mti/

17.45/ig

18<sup>10</sup>

bb.54. kiállítás a galériában

t/km/jk/ig hgy

1981. június 25.

a nyolcvanas évek amerikai festészete címmel kiállítás nyílt csütörtökön a magyar nemzeti galériában. a magyarországi és az amerikai egyesült államok kulturális megállapodásának alapján bemutatott tárlaton az ugynevezett absztrakt-expresszionizmus áramlatához kapcsolódó 41 művész egy-egy műve látható. a július 26-ig nyitva tartó kiállítást kodolányi gyula irodalomtörténész nyitotta meg. /mti/

bb.55. a belorusz szovjet szocialista köztársaság festészete

t/me/ve/ig hgy

1981. június 25.

a szovjet kultúra és tudomány házában csütörtökön megnyitott kiállításon a belorusz szovjet szocialista köztársaság festészetét ismertetik meg a magyar közönséggel. az mszbt és a magyar képző- és iparművészek szövetsége rendezésében kiállított 30 festmény zöme - kortárs művészek alkotásai - belorusszia jellegzetes tájait, az építés, az alkotás, a békés munka egy-egy mozzanatát ábrázolja, a belorusz népnek a második világháborúban vívott hősi harcát idézi fel.

a belorusz állami képzőművészeti múzeum gyűjteményéből válogatott alkotásokat három hétig tekinthetik meg az érdeklődők. /mti/

bb.57. időjárásjelentés

jk/zsu hgy

1981. június 25.

a meteorológiai intézet jelenti 1981. június 25-én este:

változóan felhős idő

várható időjárás az ország területére péntek estig:

időnként megnövekszik a felhőzet, és legfeljebb gyenge, rövid ideig tartó zápor alakulhat ki. mérsékelt légmozgások. melegszik az idő.

a hőmérséklet holnap kora délután 23 és 28 fok között lesz.

/mti/

18.40/zsu

-30-

bb.56. a magyar gyógypedagógusok ix. országos szakmai konferenciája szolnokon

end/az/zsu hgy

1981. június 25.

a magyar gyógypedagógusok egyesületének ix. országos szakmai konferenciája csütörtökön kezdte meg háromnapos munkáját szolnokon, a megyei művelődési és ifjúsági központban. a nyitó plenáris ülésen hanga mária művelődési miniszterhelyettes tartott előadást a fogyatékos gyermekek nevelésének kérdéseiről. egyebek között elmondotta, hogy társadalmunk mindig is megkülönböztetett figyelemmel kísérte az értelmileg és testi fogyatékosokban szenvedők, mozgásában korlátozottak helyzetének alakulását, s most a rokkantak évében a korábbinál is többet tesz helyzetük javításáért. iskolai nevelésük, tárgyi, személyi feltételei fokozatosan javulnak: szolnokon a közeműltben adták át rendeltetésének, a 320 lakónak otthont nyújtó gyermekvárost, valamint a megyei gyermekvédő intézetet, karcagon hatvan gyermek számára épül gyógypedagógiai iskola, vácott száz gyermeket fogad majd be a fogyatékosok számára épült új oktatási intézmény, s tervezik egy kétszáz gyermek nevelésére méretezett otthon létrehozását is.

a miniszterhelyettes felhívta a figyelmet a gyógypedagógiai oktatásra szoruló gyermekek óvodai elhelyezésének fontosságára, az iskolai előkészítő munkára. az utóbbi egy-két évben 21 ezerrel emelkedett az óvodai férőhelyek száma, s a fogyatékos gyermekek nagyobb részét felvették a gyermekközösségekbe. bejelentette, hogy napirenden van, s jelenleg félidőnél tart az új általános iskolai tanterv előkészítése.

az idén szeptember elsejétől már az új tanterv szerint folytatják a testi és értelmi fogyatékosok, hallássérültek és a vakok óvodai, illetve az általános iskolai nevelését. az eddiginél több segítséget nyújtanak a speciális szemléltető és gyógyászati segédeszközök beszerzéséhez, erősítik a szakpedagógusok gárdáját, arra törekednek, hogy minél több sérült gyermek kerüljön vissza az egészséges társak közé, az általános iskolákba.

a szakmai konferencia a továbbiakban szekció üléseken tárgyalja meg a neveléssel összefüggő speciális kérdéseket. a konferencia színhelyén kiállítás nyílt a mozgássérültek, a kisegítő és foglalkoztató iskolák, szakköreinek munkájából. az érdekes tárlatot schéner mihály munkácsy-díjas festőművész nyitotta meg. /mti/

19.15/zsu

-31-

bb.58. két új ifjúsági szálloda épül - sajtótájékoztató velencén az ifjúsági turizmus fejlesztéséről

dáv/az/zsu hgy

1981. június 25.

... az eddiginél több olcsó szálláshelyről gondoskodott, s a fiatalok pénztárcájához méretezett bel és külföldi turistautakat, üdülési lehetőségeket szervez a huszonötéves expressz ifjúsági és dikautazási iroda, amely az idén már hétszáz ezer fiatal üdültetését, utazását, turisztikai, valamint kulturális és sport programját szervezi meg, ezt jelentették be az expressz valamint az ifjúsági turizmus fejlesztésében érdekelt szervezetek sajtótájékoztatóján, amelyet velencén az ifjúsági üdülő és kirándulóközpontban tartottak csütörtökön. elmondták, hogy az idén nagymaroson és badacsonyan - egyelőre kísérletképpen - ifjúsági kempinget nyitnak, ahol 15 forintért bérelhetnek sátorhelyet a fiatalok. kölcsönzőszolgálat is kiépül. diákigazolvánnyal az ország hatvan sáortáborában kedvezményes áron szállhatnak meg szeptembertől a tanulók, s kétszáz tíz étteremben étkezhetnek harminchárom - ötven százalékkal olcsóbban.

a hatodik öt éves tervben új ifjúsági szállodák épülnek: balatonföldváron 1983-ra készül el a hatszáznegyven vendégre méretezett szálló, kőszegen pedig még az idén átadják a kétszáz fiatal elhelyezésére alkalmas szállodát, tovább bővül a velencei ifjúsági üdülő és kirándulóközpont is. itt a jövő nyárra elkészül egy három ezer vendéget fogadó étterem, strand, amely négyezer fiatalnak nyújt lehetőséget a fürdőzésre, a vízisportok üzésére. majd 1983-ban a hajó- és horgászládák kikötő, a pihenőközpont 1985-ben hatszázötven fiatalnak szállást is ad: sátorban, motel-szobákban, illetve fazahakban lakhatnak majd.

a tájékoztatón arról is szóltak, hogy az expressz négyszázhatvan országjáró utra invitálja a fiatalokat, táboraikban más programot kínál, velencén például a szélvitorlázás tudományából kaphatnak kóstolót, a horgászattal, evezősportokkal ismerkedhetnek, a nyaralók, az ország más táboraikban pedig a kajakozás alapelveit, a kajakpározást, sajátíthatják el, labdajátékokat tanulhatnak./mti/

-. -

19.30/zsu

-32-

1040

bb.59. megnyílt veszprémben az országos idegennyelvi konferencia

zen/az/jk/zsu hgy

1981. június 25.

a hazai idegennyelv-oktatás szakemberei tanácskoznak veszprémben: a város vegyipari egyetemén nyílt meg csütörtökön a három napon át tartó országos idegennyelvi konferencia. a tudományos ülészakon - amelyet szépe györgy, az mta alkalmazott nyelvészeti munkabizottságának társelnöke, a tit idegennyelv-oktatási választmányának elnöke nyitott meg - csaknem félezer pedagógus és nyelvész, közöttük kétszáz egyetemi és főiskolai oktató vitatja meg az iskolai és az egyéb formában szervezett nyelvoktatás kérdéseit. a nyitó plenáris ülésen inczedy jános rektor, a konferencia házigazdája arról szólt, hogy a nyelvismeret hiánya eleve kirekesztheti a szakembereket a tudományos életből, hiszen a haladás feltétele, hogy a különböző országok kutatói tudjanak egymás eredményeiről. a délelőtti plenáris ülésen és a délután kezdődő szekcióüléseken is a műszaki egyetemeken és főiskolákon folyó nyelvoktatásról esett a legtöbb szó, az előadók kitértek az oktatás módszertani újdonságaira, összegezték a szemléltetés tapasztalatait. a program szerint a szombatig tartó konferencia plenáris ülésein tizenkét előadás, szekcióiban negyven előadás hangzik el./mti/

-. -

bb.60. bartók-opera a tarhosi napok megnyitóján

sam/az/zsu hgy

1981. június 25.

békésen a résztvevő kórusok felvonulásával és főtéri hangversenyével, a tarhosi szabadtéri színpadon pedig a gyulai várszínház előadásában - bartók béla a kékszakállu herceg vára, cantata profana, valamint kodály zoltán psalmus hungaricus című művének megszólaltatásával csütörtökön este megkezdődött az 5. békés-tarhosi zenei napok eseménysorozata. a hétfőig tartó rendezvény a felszabadulás után tarhoson nyílt első magyar általami énekiskola hagyományainak megőrzését szolgálja.

pénteken a tarhosi zenepavilonban megnyílik rácz istván fényképtárlata: a hajdani iskola tanárainak felvételei az 1945 után években készülték, s az énekiskola életének epizódjait örökítik meg.

az en a napon kezdődik a tarhosi kórusverseny, amelyen a békéscsaba-i bartók vegyeskar, a békés megyei nevelők női kara, a budapesti „tavasz”, leánykar, a kisz központi művészegyüttes egyetemi énekkara, a debreceni zeneművészeti szakközépiskola leánykara, az ózdi népművelési intézmények gyermekkórusa, a szegedi bartók béla kórus, a várpalotai bányász „béke”, kórus, valamint az aradi filharmóniai kórus vetelkédik a díjakért.

/folyt.köv./

19.45/zsu

-33-

1040

bb.60./bartók-opera ... folyt./zsu

pénteken este békésen orgonahangverseny lesz sirák péter orgonaművész és a debreceni kodály kórus közreműködésével. 27-én, szombaton este a tarhosi zenepavilonban díjkiosztással és a győztesek hangversenyével zárul a kórusverseny.

vasárnap kerül sor a tarhosiak baráti körének közgyűlésére és a volt tarhosiak találkozójára, este pedig a zenepavilonban bartók-hangversenyt hallhat a rendezvény közönsége, a bartók-műveket andor éva, kiss andrás, falvai sándor és melis györgy szólaltatja meg. hétfőn, a zenei napok befejezéseként a bartók kórusművek és a magyar népdalok kapcsolatát elemző országos táncszínházi estjét rendezik meg. a záró hangversenyen a magyar fuvósötös és kodályné péczely sarolta lép fel.  
/mti/

-. -

bb.61. föllépnek gödöllőn, szentendrén - vendégek wolferbüttéből  
mv/ig hgy 1981. június 25.

pest megye ndk-beli testvérmegyéjéből a suhlyból csütörtökön budapestre érkezett a wolferbütti folklóregyüttes. a két megye kulturális együttműködési szerződése alapján tavaly járt az ndk-ban a zsámboki hagyományörző együttes, ezt a látogatást viszonzozzák most a vendégek. ötnapos programjuk során zsámbokra látogatnak, galgamácsán részt vesznek az iván napi tűzugráson, s két ízben is a pódiumra lépnek: gödöllőn és szentendrén - a művelődési központokban - mutatják be zenés, táncos, a régi aratásokat és a falusi estéket felidéző műsorokat. /mti/

-. -

bb.62. a belföldi főszerkesztőség híreinek jegyzéke 1981. június 25-én 14.00 órától zárásig

ig 1981. június 25.

- 36. megalakult a borsod megyei műemléki albizottság
- 37. a rádió énekkar a scalában
- 38. üdvözlő távirat
- 39. horgászverseny
- 40. pótlás a bb.18. sz. hírünkhöz

/folyt.köv./

20.55/zsu

-34-

21<sup>00</sup>

bb.62./a elföldi .... folyt./zsu

- 41. kihasználatlan tartalékunk
  - 42. magyar-svéd tárgyalások
  - 43. népművészeti kiállítás
  - 44. gazdag kínálat
  - 45. kevés az olcsó telek
  - 46. évadzáró társulati ülés
  - 47. gyermekszínház fesztivál
  - 48. amatőr képzőművészek tárlata
  - 49. üdvözlő távirat
  - 50. magyar-vietnami munkaterv-aláírás
  - 51. szoboravatás
  - 52. meghalt belanka pá
  - 53. elutazott az angolai küldöttség
  - 54. kiállítás a galériában
  - 55. a belorusz szovjet szoc. köztársaság festészete
  - 56. magyar gyógypedagógusok konferenciája
  - 57. időjárás
  - 58. sajtókonferencia velencén
  - 59. országos idegennyelvi konferencia
  - 60. bartók-opera
  - 61. vendégek wolferbüttéből
  - 62. hírjegyzék
- /mti/

-. -

-35-

21.00/zsu

- v é g e -

21<sup>20</sup>

készült az mti belföldi főszerkesztőségében

főszerkesztő: pásztor jános  
szerkeszteték: ágoston lászló  
izsák erika  
halasi györgy

-. -

## Belföldi hírek

### parlament

bkk 1. megkezdődött az országgyűlés nyári ülészsaka

t gi/gy/km/ma/of/um rj dg pr

1981. június 25.

csütörtökön délelőtt 11 órákor a parlamentben megnyílt az országgyűlés nyári ülészsaka.

Legfelső államhatalmi testületünk tanácskozásán megjelent Losonczi Pál, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, Kádár János, az MSZMP központi bizottságának első titkára, Lázár György, a minisztertanács elnöke; ott voltak az MSZMP politikai bizottságának más tagjai, a központi ellenőrző bizottságának elnöke, a KB titkárai, az elnöki tanács és a kormány tagjai. az emeleti páholyokban helyet foglalt a budapesten akkreditált diplomáciai képviselők több vezetője.

az ülészsakot apró Antal, az országgyűlés elnöke nyitotta meg. mementóként idézte a hitleri fasiszta Németország szovjetunió elleni támadását, annak 40. évfordulóját, majd így folytatta:

- az évforduló alkalmából a szovjetunió legfelsőbb tanácsa békefelhívást intézett a világ parlamentjeihez és népeihez. a felhívás arra szólítja fel a népeket, hogy a béke és a nemzetközi együttműködés javára használják fel a parlamentek nagy tekintélyét és lehetőségeit. a magyar népköztársaság álláspontja szerint a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élése, az enyhülés eredményeinek megvédése, a nemzetközi légkör javítása jól szolgálja az emberiség egyetemes érdekeit és teljes mértékben egybeesik a magyar nép törekvéseivel, békés alkotó munkájának céljaival.

/folyt. köv./

- 1 -

11.10/um

BP

30  
15,

bkk 1. /megkezdődött az országgyűlés...1.folyt./um

dolgozó népiünket aggodalommal töltik el azok az imperia-  
lista törekvések, amelyek a fegyverkezési hajszára fokozására,  
a katonai erőegyensúly megbontására irányulnak, s növelik a  
nemzetközi feszültséget. ebben a helyzetben a világ valamennyi  
népének érdekeit az szolgálja, ha a nemzetközi élet felelős  
tényezői a világbéke és a nemzetközi biztonság ügyét szem előtt  
tartva konstruktív erőfeszítéseket tesznek a fegyverkezési  
verseny megállítása, a leszerelés, a háborus tüzfészek felszá-  
molása, a vitás kérdések tárgyalásos úton történő rendezése, az  
enyhülés vívmányainak megszilárdítása érdekében.

a szovjetunió legfelsőbb tanácsának a világ parlamentjeihez  
és népeihez intézett felhívása a béke megőrzésére, s a feszült-  
ség csökkentésére irányuló tárgyalási kezdeményezései annak a  
népnek a békeakarátát fejezik ki, amely a legnagyobb áldo-  
zatot hozta a második világháború során az emberiség létét  
fenyegető fasizmus legyőzésére.

a magyar országgyűlés kinyilvánítja egyetértését, támogatá-  
sát a szovjet békekezdeményezésekkel. meggyőződése, hogy a né-  
pek közös erőfeszítéseivel, valamennyi békeszerető, józanul  
gondolkodó erő hatékony fellépésével elháríthatók az emberiség  
békéjét és biztonságát fenyegető veszélyek. a magyar népköztár-  
saság, miként eddig is tette, a jövőben is részt vállal az ilyen  
kezdeményezésekben és kész hozzájárulni megvalósításukhoz.

ebben a szellemben intéz az országgyűlés válaszüzenetet a  
szovjetunió legfelsőbb tanácsához, s ehhez az ülészak részvevői  
egyhangulag megadták a hozzájárulásukat.

az országgyűlés ezt követően tudomásul vette az elnöki ta-  
nács jelentését a tavaszi ülészak óta alkotott törvényerejű  
rendeletekről. apró antal bejelentette, hogy a minisztertanács  
megbízásából hetényi istván pénzügyminiszter benyújtotta a  
magyar népköztársaság 1980. évi költségvetésének és a tanácsok  
1976-1980. évi pénzügyi tervének végrehajtásáról szóló törvény-  
javaslatot. az országgyűlés ezután elfogadta az ülészak  
tárgysorozatát, a napirend:

/folyt.köv./

- 2 -

11.15/um

3P

13.

bkk 1. /megkezdődött az országgyűlés...2.folyt./um

1./ a magyar népköztársaság 1980. évi költségvetésének  
és a tanácsok 1976-80. évi pénzügyi tervének a végrehajtásáról  
szóló törvényjavaslat;

2./ a központi statisztikai hivatal elnökének beszámoló-  
ja a statisztikáról szóló 1973. évi v. törvény eddigi végrehaj-  
tásáról;

3./ interpellációk.

ezután hetényi istván pénzügyminiszter tartotta meg  
expozéját.

- amikor a kormány az országgyűlés elé terjeszti az 1980.  
évi költségvetésről és a tanácsok 1976-80. évi pénzügyi tervé-  
nek végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot, nem csupán az  
országgyűléstől jóváhagyott előirányzatokkal való sáfárkodás-  
ról számolunk be, hanem egy hosszabb távon ható gazdaságpoliti-  
kai irányvonal érvényesülését és a kormányzati munka gyakorla-  
tát tekintjük át - kezdte exposéját hetényi istván.

1980-ban azt az - mszmp xii. kongresszusán megerősített -  
irányvonalat követtük, amely a gazdasági munka előterébe a kül-  
kereskedelmi egyensúly mielőbbi megteremtését állította, ösz-  
szekötve azt az életszínvonal megszilárdításával, az életkö-  
rülmények javításával.

az 1979-es év az egyensúlyi helyzet javításában már érzékel-  
hető eredményeket hozott. az 1980-as év további lépést jelez a  
nehéz, de szükségszerű és a távlati érdekeket is szolgáló  
úton. a külkereskedelmi egyensúly tovább javult. a lakosság  
fogyasztása - ha szerény mértékben is - de nőtt; 1980 folyamán  
a lakosság jövedelmének és a fogyasztói áraknak a növekedése  
egymással megfelelő arányban alakult. az áruellátás egészében  
kielégítő volt, a beruházások terén a kínálat és a kereslet  
viszonya valamelyest kedvezőbbé vált.

/folyt.köv./

- 3 -

11.20/um

3P

13.

bkk 1. /megkezdődött az országgyűlés...1. folyt./um

dolgozó népiinket aggodalommal töltik el azok az imperialista törekvések, amelyek a fegyverkezési hajsza fokozására, a katonai erőegyensúly megbontására irányulnak, s növelik a nemzetközi feszültséget. ebben a helyzetben a világ valamennyi népének érdekeit az szolgálja, ha a nemzetközi élet felelős tényezői a világbéke és a nemzetközi biztonság ügyét szem előtt tartva konstruktív erőfeszítéseket tesznek a fegyverkezési verseny megállítása, a leszerelés, a háborus tüzfészek felszámolása, a vitás kérdések tárgyalásos úton történő rendezése, az enyhülés vívmányainak megszilárdítása érdekében.

a szovjetunió legfelsőbb tanácsának a világ parlamentjeihez és népeihez intézett felhívása a béke megőrzésére, s a feszültség csökkentésére irányuló tárgyalási kezdeményezései annak a népnek a békeakarátát fejezik ki, amely a legnagyobb áldozatot hozta a második világháború során az emberiség létét fenyegető fasizmus legyőzésére.

a magyar országgyűlés kinyilvánítja egyetértését, támogatását a szovjet békekezdeményezésekkel. meggyőződése, hogy a népek közös erőfeszítéseivel, valamennyi békeszerető, józanul gondolkodó erő hatékony fellépésével elháríthatók az emberiség békéjét és biztonságát fenyegető veszélyek. a magyar népköztársaság, miként eddig is tette, a jövőben is részt vállal az ilyen kezdeményezésekben és kész hozzájárulni megvalósításukhoz.

ebben a szellemben intéz az országgyűlés válaszüzenetet a szovjetunió legfelsőbb tanácsához, s ehhez az ülészak részvevői egyhangulag megadták a hozzájárulásukat.

az országgyűlés ezt követően tudomásul vette az elnöki tanács jelentését a tavaszi ülészak óta alkotott törvényerejű rendeletekről. apró Antal bejelentette, hogy a minisztertanács megbízásából Hetényi István pénzügyminiszter benyújtotta a magyar népköztársaság 1980. évi költségvetésének és a tanácsok 1976-1980. évi pénzügyi tervének végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot. az országgyűlés ezután elfogadta az ülészak tárgysorozatát, a napirend:

/folyt. köv./

11.15/um

3P

3P  
13.  


bkk 1. /megkezdődött az országgyűlés...2. folyt./um

1./ a magyar népköztársaság 1980. évi költségvetésének és a tanácsok 1976-80. évi pénzügyi tervének a végrehajtásáról szóló törvényjavaslat;

2./ a központi statisztikai hivatal elnökének beszámolója a statisztikáról szóló 1973. évi v. törvény eddigi végrehajtásáról;

3./ interpellációk.

ezután Hetényi István pénzügyminiszter tartotta meg expozéját.

- amikor a kormány az országgyűlés elé terjeszti az 1980. évi költségvetésről és a tanácsok 1976-80. évi pénzügyi tervének végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot, nem csupán az országgyűléstől jóváhagyott előirányzatokkal való sáfárkodásról számolunk be, hanem egy hosszabb távon ható gazdaságpolitikai irányvonal érvényesülését és a kormányzati munka gyakorlatát tekintjük át - kezdte expozéját Hetényi István.


1980-ban azt az - mszmp xii. kongresszusán megerősített - irányvonalat követtük, amely a gazdasági munka előterébe a külkereskedelmi egyensúly mielőbbi megteremtését állította, összekötve azt az életszínvonal megszilárdításával, az életkörülmények javításával.

az 1979-es év az egyensúlyi helyzet javításában már érzékelhető eredményeket hozott. az 1980-as év további lépést jelez a nehéz, de szükségszerű és a távlati érdekeket is szolgáló úton. a külkereskedelmi egyensúly tovább javult. a lakosság fogyasztása - ha szerény mértékben is - de nőtt; 1980 folyamán a lakosság jövedelmének és a fogyasztói áraknak a növekedése egymással megfelelő arányban alakult. az áruellátás egészében kielégítő volt, a beruházások terén a kínálat és a kereslet viszonya valamelyest kedvezőbbé vált.

/folyt. köv./

11.20/um

3P

3P  
13.  


bkk 1. /megkezdődött az országgyűlés...3.folyt./um

e kedvező jelenségek azonban nem kendőzhetik el azt a tényt, hogy az egyensúly javulása nem a tervezett, hanem annál alacsonyabb termelés mellett valósult meg. az ipari termelés csökkent, a mezőgazdaságban - elsősorban a gabonafélék kedvező terméseredményei következtében - a termelés az előző évihez képest több mint 3 százalékkal növekedett, a nemzeti jövedelem egésze 1 százalékkal csökkent. az egyensúly javításában így nagy szerepe volt annak, hogy a nemzeti jövedelem belső felhasználása a tervezettnél kisebb volt; összehasonlítva áron számítva 2 százalékkal alatta maradt az 1979. évinek. a tervezettnél jobban csökkent a beruházás volumene és kisebb volt a készletképződés is. a tervezettnél kisebb jövedelem arra mutat, hogy a tovább nehezedő külgazdasági feltételek mellett az 1980. évi munkánk színvonala a decemberben elfogadott ötéves terv megvalósításához még kevés, jobb teljesítményeket kell nyújtani.

az 1980-as év a gazdaságirányításban kiemelkedő jelentőségű - és remélhetőleg egyre kedvezőbb hatású - változást hozott. lényegesen megváltoztattuk, a reális feltételekhez közelítettük és fő feladataink szolgálatába állítottuk a gazdasági szabályozást. az átállás az ezzel óhatatlanul együtt járó gondok mellett megtörtént, és ma már minden energiát a gazdálkodás javítására, a követelményekhez való felzárkózásra fordíthatunk.

az 1980. évi állami költségvetés végrehajtása alapján tervszerű volt. a bevételek és kiadások összességükben az előirányozottnak megfelelően alakultak. a 423 milliárd forintos bevétel és a 427.5 milliárd forintot kitevő kiadás egyaránt csaknem 3 százalékkal haladja meg az előző évit. a költségvetési hiány azonban sajnos az 1979. évinél nagyobb, bár megfelelő a tervezettnél, de ahhoz képest nem sikerült csökkenteni. a vállalatoktól, szervezetektől, mezőgazdasági nagyüzemekről származó költségvetési befizetések összege forgalmiadó-befizetés nélkül 278 milliárd forint, a tervezettnél valamivel több, ugyanennek a körnek a támogatása a fogyasztói árkiegészítések nélkül 78 milliárd forint volt, ami megfelel a tervezett színvonalnak. az 1979. évi költségvetéssel összehasonlítva a folyó támogatások 11 százalékkal csökkentek. ez azt jelzi, hogy a költségvetés kevesebb jövedelmet csoportosít át a vállalatok között, s az elkölthető jövedelmek erősebben függenek a megtermelt jövedelemtől, nyereségtől, mint korábban.

/folyt.köv./

- 4 -

11.40/um

3P

18.

bkk. 1. /megkezdődött az országgyűlés... 4. folyt./rj

növekvő és a tervezettnél is nagyobb szerepet vállalt a költségvetés a lakosság életszínvonalához kapcsolódó feladatok finanszírozásában. a társadalombiztosítási kiadások és a költségvetési szervek kiadásai 197 milliárd forintot tettek ki. a tervezett fogyasztói árszínvonal csak úgy volt betartható, hogy a költségvetés a tervezettnél több milliárd forinttal kevesebb forgalmi adót szedett be, illetve a fogyasztói ár-támogatás nőtt.

a költségvetési bevételek és kiadások egyenlegének alakulása arra mutat, hogy a költségvetési mérleg nem automatikusan követi a külkereskedelmi mérleg javítását, a jelentős állami-társadalmi kötelezettségek fedezete csak hatékonyabb munka, reálértékben is növekvő jövedelem és takarékos gazdálkodás alapján teremthető meg.

a vállalatoknál és szervezeteknél létrehozott tiszta-jövedelem azonban csak 2.2 százalékkal emelkedett, és nyereségük a követelményeket jobban kifejező szabályozók mellett közel 3 százalékkal csökkent. az iparban és az építőiparban a nyereség csökkenése az átlagosnál erősebb, -ezt így is terveztük- a mezőgazdasági nagyüzemek nyeresége viszont nőtt.

az átlagos adatokon belül a hasonló profilu vállalatok között a hatékonysági különbségek feltárulása 1980-ban megindult. a legjövedelmezőbb és a legrosszabb hatékonyságú vállalatcsoportok közti különbség az 1979-es évhez képest valamelyest nőtt. a reálisabb árak, a költségek a korábbinál megalapozottabban alakítják a vállalati nyereséget, s csökkenthető volt az egyes vállalatok testére szabott és így az alkalmazkodás kényszerét enyhítő egyedi támogatások és mentességek összege.

azoknál a vállalatoknál, amelyek az elmúlt évben a feltételek változására gyorsan reagáltak, műszaki és piaci politikájukkal és költséggazdálkodásuk javításával gyorsan tudtak alkalmazkodni az új helyzethez, a jövedelem az átlagot meghaladóan növekedett, illetve mérsékelni tudták a reálisabb szabályozók esetenként jövedelemcsökkentő hatását.

/folyt.köv./  
11.50 rj

-5-

3P

bkk 1. /megkezdődött az országgyűlés...5. folyt./um

számos vállalat - és köztük egy sor nagyvállalat - új feltételek között is feltalálta magát, kedvezően változtatta gazdálkodását. a kozmetikai és háztartásvegyipari vállalat például az elmúlt évben 48 új terméket hozott forgalomba, s ezek többsége a piacon sikert aratott. a mezőgép-tröszt jó eredményeket ért el a költséggazdálkodás javításában.

a differenciálódás velejárója az, hogy ha vannak kedvező jövedelmezőségű vállalatok, kell lenniük gyengébb jövedelmezőségű vállalatoknak is. feltűnő azonban, hogy az ár- és belvizsujtotta és egyes gyenge adottságú mezőgazdasági szövetkezetektől eltérően veszteséges vállalat 1980-ban viszonylag kevés akadt, pedig nem állítható jó szívvel, hogy a nyereséget kimutató minden vállalat nemzetközi mércével mérve is valóban hatékonyan gazdálkodik.

a veszteséges vállalatok száma az építőiparban szaporodott. bár az összes veszteség nem nagy, de jelzi azt, hogy az építőipar a megváltozott beruházási politikán és a szigorúbb szabályozáson keresztül érvényesülő komolyabb követelményekhez csak viszonylag lassan alkalmazkodik. összességében azonban sem a nyereség alakulása, sem a vállalatok pénzügyi fizetési helyzete nem igazolta azokat a véleményeket, amelyek az új szabályozás mellett a vállalati jövedelmek erőteljes csökkenését jósolták. sőt, mivel az új szabályozásra történő áttéréskor lehetővé tettük, hogy a vállalatok tartalékalapjaikat rugalmasabban vegyék igénybe, ezért fejlesztési és részesezési alapjuk együtt az előző évinél végső soron nagyobb lett.

az elmúlt évben működésbe lépett új árrendszer többet jelent egy szokásos árrendezésnél. a világpiaci árak figyelembe vételével kialakított anyag- és energiaárak reálisabb szintre kerültek. az iparban például az anyagköltségek aránya az önköltségen belül 68 százalékról 73 százalékra emelkedett. ugyanakkor a feldolgozóipar nagy részében közvetlenebbül hat a piaci értéktétel. a késztermék-árakban mérséklődött e költségek továbbhárításának lehetősége. fokozódott viszont az érdekelt-ség az exportált termékek árának és termelésük hatékonyságának javításában. a késztermékárak sokkal lassabban nőttek, mint az energia- és alapanyagárak. amíg 1980-ban az alapanyagok és energiahordozók áremelkedése 41 százalékos volt, addig a feldolgozóipar termelői árai mindössze 2 százalékkal növekedtek 1979-hez képest.

/folyt. köv./

- 6 -

11.55/um

3P

bkk 1. /megkezdődött az országgyűlés...6. folyt./um

kedvező, hogy számos olyan vállalat van, amelyik már eddig is megfelelő jövedelmezőséggel exportált, s az elmúlt évben dinamikusan növelni tudta kivitelét. megemlíthetem ezek között a december 4-e drótműveket és a péti nitrogénműveket. jó eredményt ért el a külföldi piacokon a tiszai vegyi kombinát is. a jó termés és a külpiacon értékesítési lehetőségek kedvező feltételeket teremtettek az élelmiszer export növelésére. a textiliparban az export áruösszetételének megváltoztatásával, a jó piaci lehetőségeket is kihasználó javuló piaci munkával kisebb mennyiségű kivitel mellett is emelkedett a devizabevétel, javult az export gazdaságossága.

összességében azonban nem megnyugtató feldolgozóiparunk, ezen belül főként gépiparunk számos üzemének teljesítménye a külső piacokon. ez annak tudható be, hogy kínálatunk és termékeink jelentős hiányának minősége nem eléggé versenyképes.

a termelési költségek továbbra is magasak. vállalatunk költséggazdálkodásában az ésszerű takarékoságnak, az ezirányú technológiai fejlesztésnek még csak a kezdeti jelei tapasztalhatók.

itt igen kényes kérdés volt az energiafelhasználás. a népgazdaság, a termelés fajlagos energiaigénye nem csökkent. azt sem tekinthetjük normálisnak, hogy az állami támogatást élvező energiaracionalizálási célú beruházási javaslatok tulnyomó része nem energiamegtakarítást, hanem egyik energiahordozó mással történő helyettesítést tekintti feladatának. ez esetenként indokolt és hasznos, de nem ilyen nagy mértékben. pedig a gyorsan növekvő energiaárak mellett az energiafelhasználás csökkentése jövedelmező tevékenységgé vált. hasonló a helyzet a másodlagos anyagokkal, hulladékokkal való gazdálkodással is. a gépiparban például a hulladékok növekvő értéke ellenére csökkent a hasznosításukból származó megtérülés. kedvező viszont, hogy a mezőgazdaságban az 1979. évinél lényegesen nagyobb termelést 3 százalékkal kevesebb energiafelhasználással érték el. itt példamutató, kezdeményező a szekszárdi állami gazdaság, a csávolyi egyesülés mezőgazdasági termelőszövetkezet, s több más üzem nevét is idézhetnénk. a melléktermékek jobb hasznosításának köszönhető, hogy az állati termékekénél csökkent az értékes abraktakarmány fajlagos felhasználása. jelentős kezdeményezése a pápai és a kisalföldi állami gazdaságoknak a tőkés eredetű fehérjeimportot kiváltó vágóhídi hulladékfelhasználási rendszer kialakítása és terjesztése.

/folyt. köv./

- 7 -

12.00/um

3P

parlament

bkk. 1. / megkezdődött az országgyűlés... 7. folyt./rj

a vállalatok tettek lépéseket a munka- és üzemszervezés, a korszerű bérezési, ösztönzési rendszerek alkalmazására is. a fő ösztönző ebben sokhelyütt első sorban a munkaerőhiány volt. ma ez a tényező gyengül, illetve részterületekre szorul vissza, a munka- és üzemszervezés, szélesebben értelmezve: a vállalati belső szervezet és érdekelttségi rendszer javítása a jövőben a fokozódó nyereségérdekeltség alapján kell, hogy kibontakozzék, s ennek nyomán a hatékonyság, a nyereség növelésének szolgálatába kell állítani a létszámgazdálkodást és a bérezési politikát is.

az 1980. évi beruházási tevékenység elfogadhatóan igazodott a népgazdaság rendelkezésére álló lehetőségekhez, a szocialista szektor beruházásainak volumene a tervezett 4-5 százalékkal szemben 8 százalékkal csökkent, bár ez a vártnál magasabb árak miatt az előirányozottnál több pénzügyi forrást igényelt.

mérséklődött a befejezetlen beruházások állományának növekedése, az eredmények egyelőre nem annyira a befejezések felgyorsulásának, inkább a kevesebb induló beruházásnak köszönhetőek.

az állami döntésű nagyberuházások körében a már folyamatban lévő beruházások befejezésére helyeztük a hangsúlyt. így sor került például a deáki bauxitbánya, a szikra lapnyomda és a budapesti vígadó átadására. igen kedvező, hogy 89 ezer lakás épült az elmúlt évben, több, mint egyharmaduk az állami lakásépítés keretében.

a vállalati beruházásokat a korábbinál átgondoltabb kötelezettségvállalás, nagyobb megfontoltság jellemzi. örvendetes, hogy nőtt a viszonylag gyorsan megvalósuló beruházások aránya. de nem örvendetes, hogy a beruházási források korábbinál 4 százalékponttal nagyobb hányadát fordították építésre, a gépbeszerzések értéke arányosan csökkent. a vállalati beruházások saját - vállalatoknál képződő - forrásait jól egészíti ki a hitel. az 1980-as hitelfolyósítás a tervezett 21 és fél milliárd forinttól kissé elmaradt, a konvertálható export árualapok növelését szolgáló - a teljes kontingens mintegy felét kitevő - hitelek iránt az érdeklődés a vártnál kisebb volt.

/folyt. köv./

12.05 rj

-8-

3P

parlament

bkk 1. /megkezdődött az országgyűlés...8.folytm/um

az állami költségvetés 1980-ban is sokirányuan és jelentős mértékben járult az életszínvonal megszilárdításához.

a társadalmi közkiadások 14 százalékkal nőttek. bár növeletük iránt számos további igény mutatkozik, a ráfordítások növekedése a költségvetés összkiadásainak 3 százalékos - vagy a lakosság pénzjövedelmeinek 9 százalékos emelkedését - jelentősen meghaladta.

a társadalombiztosítási kiadások 17 százalékkal növekedtek. legjelentősebb tétele a nyugdíjak, a nyugdíjakra fordított kiadások növekedése 16 százalékos volt. az átlagos nyugdíj közelebb került az átlagos bérhez. szerény mértékben, de nőtt a gyermeknevelés családi kiadásain belül a pénzbeli juttatások súlya. 1980 közepén emeltük a három- és többgyermekesek családi pótlékát. így a gyermekneveléshez kapcsolódó társadalombiztosítási juttatások több mint 19 százalékkal emelkedtek.

a költségvetés egészségügyi és szociális célú kiadásai több mint 14 százalékkal nőttek. a kórházi ágyak száma mintegy 2500-zal, csaknem 3 százalékkal gyarapodott. a bővítések és korszerűsítések mellett megépült a dél-pesti és a kecskeméti új kórház. lényeges az az előrehaladás, amelyet az orvostudomány új eredményein alapuló gyógyászati eljárások alkalmazásában értünk el. ma már az ország kórházainak többségében működik a leg-súlyosabb betegek ellátására felkészült intenzív osztály.

a kulturális és oktatási kiadásokat 1979-hez képest mintegy 16 százalékkal növeltük. az általános iskolai osztálytermek száma - az ideiglenes megoldásokkal együtt - a múlt évben 1700-zal emelkedett 1979-hez képest, a magas tanulólétszámot figyelembe véve azonban az egy tanulócsoporthoz tartozó tanuló átlagos létszáma lényegében változatlan maradt. emelkedett viszont a napközis ellátásban részesülők száma és aránya.

az igazgatási, jog- és rendbiztonsági, valamint a védelmi kiadások az előirányozottnál jóval mérsékeltebben, egy év alatt 8,6 százalékkal nőttek.

az 1980. évi költségvetés benyújtásakor az alapellátás javítását és az elmaradt felújítási feladatok gyorsítását tüztük ki célul. a költségvetési szervezetek nagy figyelmet fordítottak a tevékenységekre; a tanácsok 1 milliárd forintot átcsoportosítottak más területről felújítási célra.

/folyt. köv./

- 9 -

12.15/um

3P

bkk. 1. / megkezdődött az országgyűlés... 9. folyt./nj

a költségvetési gazdálkodás javításában még sok feladatunk van. nemcsak a vállalatoktól és a szervezetektől kell hatékonyabb munkát elvárni, ugyanakkora a követelmény a költségvetési intézményekkel szemben is. a gazdálkodás javítására, a munka jobb szervezésére irányuló törekvések nem szűkülhetnek az intézmények, tanácsok, pénzügyi, tervezési apparátusának feladatává. ezt a szakmai területeken az ott dolgozó orvosok, jogászok, pedagógusok is sajátjuknak kell hogy tekintsék, mert csak így lehet takarékos gazdálkodás mellett egyidejűleg jobb ellátást nyújtani.

a társadalompolitikai célok megvalósítását szolgáló intézményhálózat nagyobb része a tanácsok irányítása alatt áll. a tanácsok gazdálkodnak a költségvetési intézmények állóeszközeinek és a költségvetési szervek kiadásainak mintegy 60 százalékkal. jelentőségének megfelelően, összhangban kötelezettségünkkel, írásban az országgyűlés elé terjesztettük a tanácsok 1976-80. évi gazdálkodásáról szóló beszámolót is, amely tevékenységüket részletesen értékeli. a tanácsok elmúlt 5 évi gazdálkodását összességében a tervszerűség, a népgazdasági terv szolgálata, az ágazati és területi célok összehangoltabb érvényesítése jellemezte. előirányzataikat a törvényben kapott felhatalmazás alapján a kormány rugalmasan az élet követelményeihez igazította. így az elmúlt öt évben a tanácsok működtetési célra mintegy 13, fejlesztésre közel 18 százalékkal többet fordítottak az ötéves tervben tervezettnél. a jól kiválasztott célok és a megfelelő szervező-mozgósító munka eredményeként tovább erősödött a kapcsolat és az együttműködés a tanácsok és a lakosság között.

az idei évről gyakorlatilag a fele eltelt. ez idő alatt a népgazdaság alapvetően a terv fő követelményeivel összhangban fejlődött. a kivitel gyorsabban nőtt, mint a behozatal. az ipari termelés növekedést mutat, de a tervezettet nem éri el, annak ellenére, hogy a termelés anyag- és energiaellátása és munkaerő feltételei biztosítottak. nagy erőfeszítések kellenek azonban mindenképp a termelés hatékonyságának növelésében ahhoz, hogy az idei terv megvalósuljon, mivel a tőkés piaci dekonjunktúra súlyosan hátráltatja kiviteli tervünk teljesítését. egy olyan viszonylag kis kiviteli tételekkel rendelkező országnak azonban mint hazánk, még kedvezőtlen helyzetben is meg kell tudni ragadnia az exportértékesítés lehetőségeit, ha ezt nem tennénk, menthetetlenül lemaradnánk a nemzetközi versenyben, és ez csökkenetén esélyünket arra, hogy a későbbi, kedvezőbb konjunktúrájú szakaszban jól kihasználjuk a világkereskedelem nyújtotta lehetőségeket.

/folyt. köv./

12.15 rj

-10-

3P

bkk. /megkezdődött az országgyűlés...10. folyt./um

a mezőgazdaság ez évi tervének teljesítése is komoly erőfeszítést kíván. az időjárás által eddig okozott veszteségek gondos munkával jelentősen mérsékelhetők. az állattenyésztés hozamai és az állomány összességükben a tervezett szinten alakulnak.

az idei költségvetés előterjesztésekor jeleztük, hogy 1981-ben sem ígérhetünk mást az életszínvonal terén, mint az átlagos reáljövedelem és reálbér szintentartását, illetve a szociális, kulturális ellátás és a lakásépítés terén a folyamatos előrehaladást. ennek a feladatnak eleget teszünk. az első félévben nem romlottak a kereseti lehetőségek, valamelyest javult az árúkinálat, növekedett a kiskereskedelmi forgalom.

az éves terv 4,5-5 százalékos fogyasztói árszínvonalnövekedést vett számításba. ezzel szemben az év első négy hónapjában a fogyasztói árszínvonal 3,8 százalékkal emelkedett. sokoldalú mérlegelés alapján a kormány úgy döntött, hogy június 29-ével átlagosan 10 százalékkal emelni kell a husfélék fogyasztói árát. ez az intézkedés néhány tized százalékkal növeli az árszínvonalat az ez évre tervezett árszínvonal-emelkedés keretén belül.

a husáremelés azért vált szükségessé, mert a mezőgazdaságban felhasznált ipari eredetű anyagok árnövekedése miatt az elmúlt másfél évben mintegy 20 százalékkal emelni kellett a felvásárlási árakat, hogy a termelők érdekeltsége biztosítva legyen. a most elhatározott áremelés után is átlagosan 23 százalékos ártámogatást nyújt a költségvetés a husfélék fogyasztói árához.

a husárak átlagosan 10 százalékos emelésén belül a tőkehusok ára 13 százalékkal, a huskészítményeké 8 százalékkal, a baromfi-husé átlag 6 százalékkal emelkedik. a hus- és husfélék drágulását a gyermek-, a szociális, valamint az egészségügyi intézményekben alapjában az állam viseli, a lakosság által fizetett térítési díjak nem változnak. egyidejűleg sor kerül az általános iskolai és nevelőotthoni étkezés színvonalának javítására. az ár-emelkedést a munkahelyi étkeztetésben a munkáltató fedezi, a dolgozók által fizetett étkezési díj nem változik. az üdülési díjak sem emelkednek az intézkedés nyomán.

/folyt. köv./

12.25/um

- 11 -

3P

bkk. 1. / megkezdődött az országgyűlés... 11. folyt./rj

nagy figyelmét fordítunk arra, hogy a fogyasztói árképzésben rend legyen, és az árak - ha közgazdaságilag indokolt - ne csak emelkedjenek, hanem csökkenjenek is. az 1980. január 1-i termelői árrendezés kapcsán például a ruházati cikkek viszonylag széles körében mérséklődtek az árak. a világpiacon árcsökkenésével összefüggésben legutóbb csökkent a fészek és egyes vas-műszaki cikkek termelői és fogyasztói ára. a külkereskedelemben is a szolid ár- és üzletpolitika erősödik. így például a kereskedelmi vállalatok a termelői árak emelkedését több esetben csak részben, vagy késleltetve, egyszóval nem mechanikusan érvényesítették a fogyasztói árakban, egyes termékeknél csökkentették a fogyasztói és termelői ár közti illesztett árrést.

a vi. ötéves terv előírja, hogy az átlag alatti nyugdíjak vásárlóértékét megőrizzük, s a legalacsonyabb nyugdíjakét növeljük. ezt már idén is érvényesítendőnek látjuk. ezért az uni. nyugdíjautomatizmus minimális összegét 1981. év közepétől 70 ft-ról 100 ft-ra emeltük. a 100 ft-os éves minimális emelkedés a nyugdíjasok több, mint felénél nem 2, hanem leglaább 5 százalékos emelkedés, és így nyugdíjuk lépést tart az árszínvonal növekedésével. ez az intézkedés a következő évekre is érvényes. egyidejűleg havi 100-ft-tal emeltük - egyszeri intézkedésként - a nyugdíjasok házastársi pótlékát.

a beruházásokra az év első öt hónapjában - a tervezett irányzatnak megfelelően - 5 százalékkal kevesebbet fordítottunk, mint tavaly az azonos időszakban. több jel mutat viszont arra, hogy a beruházási vásárlóerő magasabb a számítottnál. a beruházási terv teljesítése kereshetné egyensúlyi céljaink megvalósítását, annál is inkább, mivel - amint ez a tavalyi és idei termelésről mondottakból kiderül - a népgazdaság nem több, hanem kevesebb jövedelmet ért el a tervezettnél. a gazdaságos termelés fejlesztésének utat engedve ezért gondosan szabályozni, garantálni kell a tervezett felhalmozási arányokat.

/folyt.köv./

12.30 rj

12-

3P

bkk 1. /megkezdődött az országgyűlés... 12. folyt./um

ebben a folyamatban nagy jelentősége van annak, hogy gondatlan gazdálkodás, vagy egy ugynevezett beruházási fellendülés hamis hite ne eredményezzen újból nagyobb készletnövekedéseket indokolatlanul a vállalatoknál. ellenkezőleg, néhány újabb szabályozással könnyíteni, segíteni akarjuk a felesleges készletek leépítését, átcsoportosítását.

a hatékony gazdasági munka alátámasztására a kormány több intézkedést tett a vállalati és az irányítási szervezet tökéletesítésére, az ésszerűbb takarékoság érvényesítésére.

hatékonyabb kormányzati munkát szolgál az ipari minisztérium és a művelődési minisztérium létrehozása. ez - amellett, hogy meggyőződésünk szerint javítja az irányítás színvonalát -, egyben a két szervezetben dolgozók létszámának több mint 700 fős csökkentését is lehetővé tette. az igazgatási szervezetek, minisztériumok, országos hatáskörű szervek, tanácsok létszáma - a már említett két minisztérium létszámcsökkenésén túlmenően - 1976-80 között több, mint 3400 fővel csökkent. egy sor hivatal ésszerűbb elhelyezésével több mint másfél milliárd forint értékű beruházás vált elkerülhetővé.

jó eredményeket hoztak a takarékosági intézkedések, többek között a közületi személygépkocsik használatát módosító, a múlt év elejétől folyamatosan életbe lépett szabályok, többszáz nyugati típusú gépkocsi leadása, a magáncélú használat erőteljes korlátozása és más intézkedések már eddig is 130 millió forint megtakarítást eredményeztek, és ez évtől évi 300 millió forint további megtakarítás várható.

a benzinértékesítés 12 százalékos csökkenését - tehát ugyancsak komoly megtakarítást - hozták a benzinutalványok megszüntetését és az üzemanyagfelhasználási normák szigorítását szolgáló intézkedések. érzékelhetően korlátoztuk a költségvetés reprezentációs célú kiadásait.

hasznos, éves szinten mintegy 130 millió forint megtakarítást jelentő intézkedésnek bizonyult a nyári időszakára való át-  
térés...

/folyt.köv./

- 13 -

12.35/um

3P

bkk. 1. / megkezdődött az országgyűlés... 13. folyt./nj

széles körű munka folyik annak érdekében, hogy a vállalati szervezeti rendszer jobban alkalmazkodjék a gazdasági követelményekhez. 1980-ban, illetve ez év január elsejei határidővel megszüntettünk 6 trösztöt, ennek, valamint a további nagyvállalatokat érintő szervezeti módosításoknak az eredményeként több, mint 70 önálló vállalat kezdte el működését, szélesedett a termelő vállalatok közvetlen külkereskedelmi jogosultsága is. hangsúlyoznom kell, hogy a cél nem a decentralizálás, hanem a hatékony munkát jobban szolgáló vállalati szervezetek kialakítása. érthető ugyanakkor, hogy két évtizedes centralizációs folyamat következtében, bár nem kizárólagosan, de nagyjából de decentralizáló döntések születtek. a kormány-nak az a szándéka, hogy viszonylag rövid időn belül a vállalati törvényben és egyéb jogszabályokban is megtörténjenek a műszaki és piaci igényeknek jobban megfelelő szervezeti formák létrehozásához szükséges és a vállalaton belüli önelszámolási és érdekeltiségi viszonyokat erősítő módosítások. az érdekeltiség általánosan megfogalmazott céljai ugyanis nem állhatnak, meg a gyárkapuban, vagy az igazgatói irodában; a célokat, a törekvéseket az egész kollektíva számára közvetlenebbül érzékelhetővé kell tenni.

amikor a vállalatok gazdálkodásában egyre jobban tükröződnek a különbségek, akkor ezt a gondolatot végigvive a gyár-egységektől, üzemelektől és a dolgozóktól is csak úgy várhatunk el teljesítményt, ha látják, hogy aki jobban dolgozik, az több jövedelemhez is jut.

folytak a munkák azoknak az egyszerűbb vállalati és szövetkezeti szervezeti formáknak a kialakítására, amelyek - a jelenlegieket kiegészítve - rugalmasabban, kisebb költséggel és adminisztrációval, eredményesebben láthatják el mindenképp a lakosság szolgáltatási, építési, iparcikkellátási igényeit.

kedvező tapasztalataink vannak az állami és szövetkezeti kereskedelemben és vendéglátásban ez évben bevezetett általánydíjas elszámolási és bérleti rendszerről.

/folyt.köv./

12.40 nj

-14-

3P

bkk 1. /megkezdődött az országgyűlés...14.folyt./um

folyamatosan halad annak a kormányzatározatnak a végrehajtása is, amely a kutatóintézeti hálózat hatékonyságának, eredményessége növelésének, a tudományos eredmények gyorsabb gyakorlati hasznosításának célját kívánja szolgálni.

ismeretes: előkészületek történtek az ötnapos munkahét folyamatos bevezetésére. július elsejétől több mint 200 000 embert érint az új munkarendre való áttérés. az áttéréstől azt várjuk, hogy az járjon együtt a veszteségidők jelentős mérséklésével, s a racionális munkarendek alkalmazása segítse elő a kapacitások jobb kihasználását is. csak így biztosítható az áttérés, figyelembe véve, hogy azt önerőre támaszkodva kell végrehajtani.

a lakásgazdálkodásban életbelépett néhány jogszabály, amely hozzájárul a mobilitás feltételeinek javulásához, ennek egyik eleme a lakáshasználatbavételi díj, és ezzel összefüggésben a bérletéből lelépéskor fizetett díj összegének emelése, ugyanolyan ide tartoznak olyan intézkedések is, amelyek kedvezőbbé, könnyebbé teszik a különböző lakásformák közötti cserét. egyes építkezéstípusoknál javulnak a hitelhez jutás feltételei, a csoportos, korszerű családiház-építés feltételeit közelítjük az egyedi többszintes lakásépítéshez. a lakásgazdálkodás javítására még további intézkedéseket is szükségesnek tartunk.

mindezekről nemcsak a kézzelfogható eredmények felsorolása miatt szóltam részletesebben, hanem azért, mert általuk bizonyítható, hogy a reálisabb, takarékosabb gazdálkodási felfogás - kellő következetességgel - sikerre vihető: eredményesen szolgálja a kormány programjában megfogalmazott társadalmi és gazdasági célokat!

gazdálkodásunk tavalyi és idei tapasztalatai arra intenek, hogy tervünk fő céljainak megvalósítása, a teljesítmények növelése, valamint a bevételek és kiadások tervezett arányainak betartása napról napra nehéz feladatok megoldását követeli meg. az irányítás felelőssége hatalmas: sok múlik azon, hogy mennyire segíti a kedvező és gátolja a kedvezőtlen tendenciák kifejlődését.

/folyt.köv./

- 15 -

12.50/um

3P

bkk 1. /megkezdődött az országgyűlés...15.folyt./um

milyen intézkedéseket igényel a további tervszerű fejlődés? olyanokat, amelyek elősegítik a hatékony export fejlődését, a hatékonyságon alapuló teljesítmények, a jövedelem emelkedését.

a lehető legnagyobb következetességgel kell alkalmazni a meghirdetett érvényes árképzési szabályokat és ezzel is növelni kell a nyereség hatékonyságot kifejező képességét. ez utóbbihoz is szükség van az egyedi támogatások további visszaszorítására.

nagy figyelmet kell fordítani arra, hogy a vállalatok csak a teljesítményeken alapuló pénzügyi lehetőségeikkel összhangban vállaljanak - és vállalhassanak - különféle, főként beruházási és bérfejlesztési kötelezettségeket. ugyanakkor segíteni kell továbbra is a jövedelmezően gazdálkodó vállalatok dinamikus fejlődését.

a költségvetési szerveknek az ésszerű takarékoság mellett kell mind teljesebben ellátni funkcióikat, megfelelően ez ügyben viselt politikai felelősségüknek - zárta beszédét a pénzügyminiszter, majd kérte a képviselőket, vitassák meg és fogadják el a benyújtott törvényjavaslatot.

/folyt.köv./

12.50/um

BP

bkk. 1. /megkezdődött az országgyűlés... 16. folyt./rj

a szerkesztőségek figyelmébe!

javítások a bkk. 1.

2.bek. 5-6. sorában a név helyesen:

... a központi ellenőrző bizottság elnöke....

5. folyt. 1. bek. 1. sorában a szöveg helyesen:

...egy sor nagyvállalat -az új feltételek...

7. folyt. utolsó bek. 7. sorában a szöveg helyesen:

...forrásait jól egészítette ki a hitel...

8. folyt. 4. bek. 5. sorában:

...kórház. lényeges az az előrehaladás....

9. folyt. 1. bek. 1. sorában a szöveg helyesen:

...gazdálkodás javításában még sok feladatunk

a 9. folyt. 2. bek. 9. sorában a szöveg helyesen:

...népgazdasági terv szolgálat, az ágazati

x x x

/folyt.köv./

13.30 rj

BP

bkk. 1. /megkezdődött az országgyűlés... 17.folyt./rj

szabó kálmán/bp. 36. vk/ a terv- és költségvetési bizott-

ság előadója következett. a tanácsok 1976-1980. évi pénzügyi tervének végrehajtását taglaló jelentésről elmondotta: a tanácsok gazdaságszervező és -fejlesztő tevékenysége, az ellenőrzésük és irányításuk alatt álló kommunális, kulturális, egészségügyi és más intézmények működése szoros tartozéka az életszínvonal alakulásának. e szolgáltatások döntő mértékben befolyásolják a lakóhelyi környezetet, a létkörülményeket. ezért is örvendetes hangsúlyozta - , hogy az eltelt időszakban - a súlyosabb gazdasági körülmények ellenére - sem hagyott alább a kormányzat kivételes gondoskodása. az eredeti előirányzatokat lényegében felülmulta mind a működési költségvetés, mind a felhasznált fejlesztési alapok nagysága. a tanácsok tehát egészében véve jól gazdálkodtak a rendelkezésükre bocsátott eszközökkel, s többnyire túlteljesítették az eléjük tűzött feladatokat. ugyanakkor a képviselők szóvá tették, hogy a központi, - kivált az 1978-tól bevezetett beruházási - szabályozás nem kellően segítette elő a helyi kezdeményezést, a helyi bevételek gyarapítását.

a továbbiakban kiemelte: a bizottság egyetért azokkal a kritikai észrevételekkel, amelyek a kisebb települések alapellátásában, az azonos funkcióju települések intézményi ellátottságának arányosításában történt elmaradást teszik szóvá. több megyeszékhely- város tulzott fejlesztés-támogatásban részesült. jelenteg is gond, hogy - a tapasztalatok szerint - háttérbe szorul a tanácsok érdekeltsége a területükön működő vállalatok jó gazdálkodásában. a bizottsági előadó felvetette: célszerű lenne a területfejlesztési terveket és pénzügyi megalapozásokat felülvizsgálni. már csak azért is, hogy egyértelműen tisztázódjék: hol s miként kell és lehet növelni a községek népességmegtartó képességét, jobban kellené például támogatni a jövőben az alsószintü településközpontokat.

/folyt.köv./  
13.40 rj

-18-

BP

bkk. 1. /megkezdődött az országgyűlés... 18. folyt./rj

az országgyűlési bizottságokban olyan észrevétel is elhangzott, amely szerint túl merev a költségvetési intézmények beszerzéseinek jelenlegi gazdasági szabályozása. felhívták a figyelmet arra is, hogy az ötnapos munkahét bevezetésére olyan megoldást kellene találni, amelynek nyomán nem csökkenne a kereskedelemben a nyitvatartási idő. számos képviselő emelt szót az épületrekonstrukciók felesleges luxustól mentes tervezése mellett. a rekonstrukciónál jobban vegyék figyelembe a lakók szándékait, igényeit is. el kellene érni, hogy az építőipar az eddiginél jobban álljon a karbantartás és a felújítás ügye mellé. akadnak ugyanis tárcavállalatok, amelyek a 100 milliós értéken felüli épületfelújítást sem vállalják el, pedig a karbantartás és felújítás társadalompolitikai szempontból is kiemelkedő jelentőségű. e tevékenység szervezésén összekapcsolódik a lakásépítési programmal, a lakáscserét könnyítő lakásgazdálkodás javításával, az állami lakások igazságos elosztásával.

jogosan beszélhetünk az 1980-as gazdasági tevékenység kapcsán fejlődésről - mondotta ezután. még akkor is, ha tavaly egy százalékkal csökkent a nettó nemzeti termelés, s a felhalmozás mérete mintegy 10 százalékkal kisebb volt, mint az előző esztendőben. a múlt évi gazdasági változásokat összességében azért minősíthetjük előre haladásnak, mert - folytatva az 1979-ben megkezdett utat - sikerült a külgazdaságban egyensúlyi helyzetet elérni, mégpedig teljes egészében a konvertábilis valutaelszámolási forgalomban. sikerült megőrizni az 1979. végére kialakult reálbér-szintet is, miközben egy viszonylag jó árúellátás közepe némielg nőtt is az átlagos jövedelem. a továbbiakban is az egyensúly megszilárdítása, az exportképesség szolid bővítése lehet az egyedül biztos út.

a képviselő a kormány múlt évi pénzügyi tevékenységét különösen azért értékelte nagyra, mert határozott elvi tevékenységével előmozdította a gazdasági egyensúly javítását és a kialakított életviszonyok megtartását. mind több állami és szövetkezeti vállalat kezd felzárkózni az új követelményekhez. nagy eredmény ez - hangsúlyozta -, ha visszagondolunk arra, hogy korábban a késedelmes reagálások minden következményét az ország összevont pénzügyi mérlegének kellett elszenvednie.

/folyt.köv./

13.50 rj

-19-

BP

parlament

bkk. 1. /megkezdődött az országgyűlés... 19. folyt./rj

az elmúlt évben már feltűntek a vállalatok közötti nyereség-differenciálódás első jelei. helyeselnék, hogy a kormány arra ösztönzi a vállalatokat: jobban alkalmazkodjanak a kül- és belpiacokhoz, különben ugyanis nem tarthatják meg, s nem növelhetik értéktermelő és jövedelemképző képességüket, a bizottság kiáll azon kormányzati törekvések mellett is, amelyek a tervbe vett módon fokozatosan kívánják megszüntetni a még nagy számú árkedvezményt, valamint a normativitás elvétől eltérő pénzügyi támogatásokat.

nagy józsef /baranya m. 6.vk./, az mszmp baranya megyei

bizottságának nyugalmazott első titkára rámutatott: mostanában sok és többségében elismerő irás jelent meg gazdálkodásunkról a nemzetközi sajtóban. ez az érdeklődés természetesen öröndetes. látnunk kell ugyanakkor, hogy 1980-as eredményeink - melyek jóval kedvezőbbek az előző éviéknél - elsősorban az időben hozott központi intézkedéseknek köszönhetők, s csak kevésbé munkánk javuló színvonalának. ezek az intézkedések - mivel zömmel nem közgazdasági jellegűek - kevésbé alkalmasak arra, hogy hosszú távon szabályozzák a gazdasági munka feltételeit, körülményeit. az operatív jellegű központi utmutatások csupán az érdekek rövid távu mérlegelésére készítik a termelő egységeket. szaporítja a gondokat az is, hogy olykor a döntések meghozatalakor nem veszik kellőképpen figyelembe, hogy valójában mennyi idő szükséges a végrehajtás alapos előkészítéséhez.

zavarólag hatnak a túl gyakori módosítások is. a tanácsok például éves fejlesztési tervüket átlagosan hatszor, nyolcszor kénytelenek átdolgozni, s akkor még nem említettük az átváltásokból adódó további feladatokat.

az elkövetkező időszak induló nagyberuházásai között fontos helyet foglal el a baranya megyét közelebbről is érintő, a kokszolható széntermelés fellendítését célzó központi elhatározás. ismereteink szerint azonban már most is fáziskésésben vagyunk - állapította meg a képviselő - minden percnyi késlekedés a költségek ugrásszerű növekedését vonhatja maga után.

/folyt.köv./

- 20 -

14.05/us

parlament

bkk 1. /megkezdődött az országgyűlés...20.folyt./um

ezután arról szólt, hogy csökken a falvak lakossága baranyában is. egyre több település lélekszáma marad alul a kritikusnak tartott 500-as határon. a népesség megtartása fontos feladat, sikere főként azon múlik, hogy időben felépüljenek a nélkülözhetetlen munkahelyek, javuljanak a jövedelmi viszonyok, s növekedjék a kereskedelmi és az egészségügyi ellátás színvonala.

- a központi állásfoglalás ellenére még mindig nem egyetemes az alapellátás értelmezése. jelenleg szinte minden szerv, intézmény másképp és másképp értelmezi, mi tartozzék ebbe a fogalomkörbe. ezen mihamarabb változtatni kell - mondotta végezetül nagy józsef.

dr. novák pálné /heves m. 10. vk./ nyugdíjas orvos a taná-

csoznak a lakosság életkörülményei javítása érdekében végzett munkájáról beszélt. a megyében az intézmények integrációjával, célszerű átcsoportosításokkal, ésszerűbb létszámgazdálkodással sikerült takarékosabban, hatékonyabban gazdálkodni a rendelkezésre álló pénzeszközökkel. az alapellátást nyújtó intézmények elsőbbséget élveztek az egészségügyi és szociális ágazatban is - a központi irányelveknek megfelelően, bővült a megyében az általános- és gyermekkorzeti orvosi hálózat, teljesebbé vált az üzemorvosi ellátás, javult a rendelők felszereltsége. gond viszont, hogy nem sikerült csökkenteni egyes szakrendelések, kórházi osztályok és szociális otthonok zsufoltóságát.

külön is szólt a képviselő a betegségek megelőzését szolgáló szűrővizsgálatok kiterjedéséről. hatvanban például megszervezték a kardiológiai és egyéb gondozásokat, szűrővizsgálatokat. több éve már hogy bevezették az ugynevezett onkocytológiai szűréseket, több mint tízezer szövettani vizsgálatot végeztek el a dagánatos betegségek korai, kezdeti szakasza illetve kiindulópontja felismerése érdekében. ugyancsak hasznos kezdeményezésnek bizonyult, hogy három orvosi körzetből a városi kórház gyűjti be a vizsgálandó laboratóriumi anyagokat; ezzel mentesülnek a betegek a fárasztó utazástól, s kevesebbet vannak távol a munkából.

/folyt.köv./

- 21 -

14.08/um

bkk 1. /megkezdődött az országgyűlés...21.folyt./um

végezetül a képviselő felvetette: olyan intézkedésekre lenne szükség, amelyekkel csökkenteni lehetne a magánérdektől épülő lakások, a csoportos családiházak építési költségeit. indokolt lenne olyan telekgazdálkodási rendszer kialakítása is, amely elejét veszi a magas telekárak kialakulásának, a telekkel való spekulációnak. ugyancsak kezdeményezte; fordítanak nagyobb figyelmet a megüresedett családiházakra, lakásokra, hogy ezekbe minél hamarabb lakók költözhessenek.

fritz lászló /zala m. 10. vk./, a kőolaj- és földgázbányászati vállalat lovászi üzemének motorszerelő csoportvezetője

kiemelte: zala megye iparában a közgazdasági szabályozó rendszer változásának hatására meggyorsult a gazdasági fejlődés intenzív tényezőinek kibontakozása. az 1980-as év volt az első, amikor a termelésnövekedés teljes egészében a termelékenység emelkedéséből származott. a termelési szerkezet korszerűsödését tükrözi, hogy a termelési ütem növekedését jelentősen meghaladta a megye iparának exportja. tíz százalékkal bővült a kivitel, a nem rubel elszámolású növekedés 16-17 százalékos volt. sajnos, az 1981. első félévi tapasztalataink már nem kedvezők.

jó eredményekről adhatunk számot az energiatakarékosságban: az 1979. évihez viszonyítva 20 százalékkal javult a megtakarítás, s ezt még tovább lehet növelni, mivel a tartalékok koránt sincsenek optimálisan kimerítve. a nagykanizsai székelyi kőolaj- és földgázbányászati vállalat például kidolgozott egy energia-racionalizálási javaslatot működési, kutatási területére, bács-kiskun, somogy és zala megyékre. az anyag tartalmazza a szénhidrogénkutatás során a melléktermékek kategóriájába tartozó ugynevezett szórvány-gáz, valamint a hévizek előfordulási helyeit, a készleteket. ha figyelembe vesszük, hogy a szórvány-gáz készlet 50-100 millió köbméterre tehető, akkor megállapítható: egyértelműen célszerű akár erőművi, akár mezőgazdasági hasznosításuk. csaknem ugyanez mondható el a meleg vizekről, amelyeket elsősorban a mezőgazdaság tudna hasznosítani.

/folyt.köv./

- 22 -

14.15/um

o

bkk 1. /megkezdődött az országgyűlés ...22.folyt./um

a mezőgazdaság témakörére, a tapasztalatokra áttérve a felszólaló az állattenyésztés gondjait ecsetelte és rámutatott: a megyében az ágazat a mezőgazdaságon belüli 35 százalékos részaránya mellett mindössze egy százaléknyi nyereséget hozott 1979-ben. ilyen jövedelmezőség eleve nem ösztönöz az állattenyésztés fejlesztésére, de még szintentartására sem. a népgazdaság, valamint a tenyésztéssel foglalkozó gazdaságok érdekeit is figyelembe véve szükséges lenne megvizsgálni, hogy miképp tehető kedvezőbbé az ágazat közgazdasági, környezeti,.

legény béláné /szolnok m. 14. vk./, a lehel hűtőgépgyár

jászárószállási hűtő- és klimatechnikai gyáregységének szereplője szűkebb hazájának tapasztalataival igazolta: fontos, hogy a tanácsok gazdagítsák, fűzzék szorosabbra együttműködésüket a hatóságokban működő vállalatokkal, szövetkezetekkel. erre törekednek szolnok megye tanácsai is s az eredmények a települések fejlődésében is jól érzékelhetők. az együttműködési készségben azonban ma még településenként jelentősek az eltérések, az összefogás javításában bőségesek a tartalékok. szólt arról is, hogy a tanácsok részletesen tájékoztatták a lakosságot a hatodik ötéves tervi pénzügyi, fejlesztési lehetőségeikről, elképzeléseikről. támogatásra is számíthatnak; az üzemek, szövetkezetek dolgozói, a lakosság társadalmi munkával segíti a településfejlesztési célok megvalósítását. rendkívül fontos viszont, hogy mindenkor csak értelmes, hasznos, valóban fontos társadalmi munkára hívják a falvak, városok lakóit.

/folyt.köv./

- 23 -

14.23/um

o

bkk 1. /megkezdődött az országgyűlés...23.folyt./um

a vitában ezután méhes Lajos, az mszmp politikai bizottságának tagja, ipari miniszter szólalt fel.

tisztelt országgyűlés!

tisztelt képviselőtársaim!

az 1980-as év költségvetési zárszámadásról és a tanácsok 1976-80. évi pénzügyi tervének végrehajtásáról szóló írásos és szóbeli beszámolóval, az ez évi terv végrehajtásáról és a tervezett intézkedésekről adott tájékoztatóval, a párt központi bizottsága és a magam nevében egyetértek.

csatlakozni kívánok a beszámolóhoz ahhoz a gondolatához, hogy a központi bizottság 1978. decemberi határozata után a gazdálkodásban, a gazdasági építő munkában jelentős változások indultak meg, s ezek hozzájárultak ahhoz, hogy 1979-ben és 1980-ban lényegesen javult az ország külgazdasági egyensúlya.

mint egész közvéleményünk, az ipar dolgozói is nagyra értékelik a mezőgazdaság eredményeit, amelyeket az elmúlt esztendőben nehéz időjárási körülmények között ért el, s amelyek az ország élelmiszer ellátásának biztosítása mellett az export áru-alapok növeléséhez is nagymértékben hozzájárultak. elmondhatom azt is, hogy javult az ipari termelés alkalmazkodása a piaci igényekhez, csökkent a gazdaságtalan termékek száma és gyorsult a termékszerkezet átalakulása.

az 1980-ban bevezetett termelői árrendszer és jövedelem-szabályozás jobban közvetíti a világpiac szigorát az ipar számára is. a mai világgazdasági helyzetben a minisztériumban és a vállalatoknál kemény megpróbáltatásokon keresztül tanuljuk meg ismét a régi leckét - amit a magyar ipar korábban jól tudott -, hogy eladni csakis korszerű, jó minőségű terméket lehet, hogy a vevő megkívánja az alkatrészellátást és szervizszolgáltatást, nem tűri a szállítási késedelmeket. ez ma még főként az exportnál szorongat bennünket. de dolgozó népünk érdeke, hogy ezek az egyébként normális követelmények a belső piacon, az ipar és a vásárlók, az ipari vállalatok egymás közötti kapcsolatában is uralkodóvá váljanak.

/folyt.köv./

- 24 -

15.15.25/um

bkk 1. /megkezdődött az országgyűlés...24.folyt./um

ezek az igények ma még sok vállalatot azért hoznak esztenként szorult helyzetbe, mert egy részüknek még nem sikerült kellő mértékben alkalmazkodniuk az új, a magasabb követelményekhez, de hogy egyre többnek sikerül, azt az év első öt hónapjában tapasztalt gazdasági folyamatok is igazolják.

az ipari termelés az elmúlt évi csökkenés után ez évben megélnékül, bár a tervezettnél egyelőre kisebb mértékben; az év első öt hónapjában 2 százalékkal haladta meg az előző évit. az egyes ágazatok termelése különbözőképpen alakult. szándékainkkal egyezően ott magasabb a termelés növekedése, ahol az értékesítés is kedvező, és ott csökkent a termelés, ahol a kereslet is lanyhult. növekedett a vegyipar, a villamosenergia-, a gépipar és a könnyűipar termelése, az energiatermelésben és -ellátásban nem volt fennakadás. a kohászatnak a rendelésállománya alacsony, így egész évben termelés-csökkenésre kell számítani. eddig a gépiparnak sincs annyi megrendelése, hogy a tervezett jelentős termelés-növekedést biztosra vehetnénk. bár ebben nyilván szerepet játszik az, hogy még mindig nem elég korszerű termékeink egy része, amelyet eladásra kínálunk.

a termelékenység jól alakult, mintegy 6 százalékkal emelkedett, tehát gyorsabban nőtt, mint a termelés. a több terméket ugyanis 31 ezerrel kevesebb ember állította elő.

a vállalatok a folyamatban lévő beruházások befejezését szorgalmazzák és további jelentős hiteleket vettek fel, főleg exportkapacitásuk növelésére. a beruházói kedv élnékül. azonban vizsgálnunk kell, hogy ez összhangban van-e a népgazdaság beruházási lehetőségeivel.

az adatok bizonyossága szerint legfőbb gondunk, hogy az exportértékesítés nem kielégítő ütemben nő. igaz, hogy nincs könnyű helyzetben az ipar. a világpiacon ma sokkal többen akarnak eladni, mint vásárolni. kétségtelen, hogy ilyenkor elsősorban azok tudnak eladni, akik keresett és korszerű termékeket gazdaságosan gyártanak, gyorsan képesek alkalmazkodni a változó igényekhez. innen megint egy tanulság számunkra, hogy az ipar vezetőinek is szemfüleseknek, bátrabbaknak, rugalmasabbaknak kell lenniük.

/folyt.köv./

- 25 -

15.30/um

bkk. 1. / megkezdődött az országgyűlés... 25. folyt./rj

az elért életszínvonal megszilárdításának politikáját a múlt esztendőben is tartani tudtuk. az ezévi vállalati bérfejlesztések is azt mutatják, hogy az 1981. évi népgazdasági tervben előírányzott 5 százalékos béremelést teljesíteni fogjuk. a tervezett 4,5-5 százalékos fogyasztói árszínvonal-növekedést - beleszámítva a most bejelentett husáremelést is - nem lépjük túl.

a bérből és fizetésből élő dolgozók most júliustól folyamatosan állnak át a rendszeres ötnapos munkahétre. az átállást vállalati önréből, és a dolgozók munkabérének csökkenése nélkül kell megoldani. a lakossági szolgáltatás színvonala emiatt nem csökkenhet. politikánkkal egyezően először a többműszakban, nehéz munkakörülmények között dolgozók térhetnek erre át, ha a feltételek biztosítottak. az ötnapos munkahét bevezetését a lakosság kedvezően fogadja.

ami az ezévi feladatokat illeti, további nagy erőfeszítésekre, a források felhasználásában további önmérsékletre, a termelési és értékesítési folyamatban a hazai és külföldi kereslet mennyiségileg és minőségileg jobb kielégítésére van szükség.

tisztelt országgyűlés!

a következőkben az iparirányítás új szervezetéről, funkciójáról, törekvéseiről kívánok szólni.

magyarországon 1949-ben szűnt meg az egy ipari tárca és azóta kettő és öt között váltakozva, az utóbbi években három ipari minisztériumból történt még mindig - túlzottan központosítva - az irányítás.

a gazdaságirányításban 1968-ban megindult reform nyomán nem lebecsülendő átrendeződés történt a döntési jogkörökben, szervezeti módosításokra és létszámcsökkentésre is sor került, de ezek inkább a központi irányítás erőinek átcsoportosítását és nem erőteljes átalakulást jelentették.

/folyt.köv./

15.45 rj

-26-

bkk. 1. / megkezdődött az országgyűlés... 26. folyt./rj

a mostani döntés az iparirányítás központi intézményi rendszerében 32 év után a legjelentősebb, és az államigazgatás szervezetében az elmúlt évtized egyik radikális változását hozta magával. joggal tekinthető ez a gazdaságirányítás 1968-ban megindult reformfolyamata szerves részének.

1949 és 1981 január között óriási változások mentek végbe az országban, a gazdaságban, az iparban. ma már történelmi távlatból nézünk vissza a kezdetre, az államosítás utáni szocialista iparosítás egész korszakára. nagy utat tettünk meg. az ipari termelés csaknem kilencszeresére nőtt. a termelőeszközök társadalmi tulajdonra az iparban hazánk sohasem ismert gyors gazdasági növekedését alapozta meg. ezzel együtt a szocialista iparosítás kezdeténél és ezután is a járhatlan uton haladva mellékösvényekre is tévedtünk, magyarul: hibákat is elkövettük. a fejlődés fő folyamatának pozitívuma mellett ezekkel a rendellenességekkel nem kívánatos jelenségekkel ma már higgadtan tudunk szembenézni.

az ipari minisztérium létrehozása - úgy véljük - méginkább lehetővé teszi, hogy a valóságos értékeket megőrizve az irányítási módszereket hozzáigazítsuk a kor követelményeihez.

tisztelt képviselőtársak!

az ipari minisztériumnak az elmúlt fél év alatt 3 feladatot kellett egyidőben elvégezni: - létrehozni az új szervezetet, megszüntetni a régieket; - biztosítani az iparirányítás folyamatosságát; - hozzákezdeni az új tennivalók megfogalmazásához és végrehajtásához.

hogyan birkozott meg az ipari minisztérium ezekkel a feladatokkal?

az új szervezet az év első két hónapjában létrejött és megkezdte működését. létszáma éppen fele a korábbi három minisztériuménak. megjegyzem, - bár nem ez volt az átszervezés fő célja -, hogy ez évenként mintegy 50 millió forint megtakarítást jelent a költségvetésnek. a három minisztérium megszüntetése természetesen érintett emberi sorsokat, átmenetileg nyugtalansággal is járt. de végülis mindenkinek a helyzete - azé is, aki nem került át az új szervezetbe-, a szocialista humanitás szellemében rendeződött.

/folyt.köv./  
15.45 rj

-27-

bkk. 1. /megkezdődött az országgyűlés... 27. folyt./nj

az átszervezés időszakában sem szünetelt az iparirányítás. mind a hazai gazdasági életben, mind a nemzetközi gazdasági kapcsolatokban az ipari tárca igyekezett a folyamatosságot biztosítani: a régebbi határozatokat megvalósítani, a megkezdett párbeszédet folytatni, és az időközben felmerült problémákat megoldani. ez nem kis erőfeszítésbe került, mert az átszervezéssel egyidejűleg természetesen nem változtak meg - ilyen rövid idő alatt nem is változhattak meg - az igények, amelyek a régi minisztériumokra voltak és vannak ma is méretezve.

az ipari minisztériumnak rendeznie kellett kapcsolatait az államigazgatás többi szervezetével, a 9 ágazati szakszervezettel, valamint a budapesti és megyei állami és társadalmi szervezetekkel.

kialakulóban van, ma már élénk és sokszínű - bár természetesen vitákkal is tarkított - a kapcsolat a vállalatok és a minisztérium között.

a nemzetközi tevékenységben megkülönböztetett figyelmet fordított a tárca a korábban kialakult szoros gazdasági együttműködés folytatására, elsősorban a szovjetunióval s a többi szocialista országgal. az átszervezés nem zavarta meg a nemzetközi kapcsolatok tervszerű menetét, bár rendkívül nagy számú kötelezettségnek kell eleget tenni; azon leszünk a jövőben is, hogy e feladatainkat színvonalasan lássuk el.

mindezzel nem az ipari minisztérium feladatainak nagyságát kívánom hangsúlyozni és nem is az együttérzés felkelítése a célom, hanem azt a meggyőződést szeretném erősíteni, hogy a minisztériumi apparátus felére csökkent létszámával a régi feladattömeget elvégezni és mellette új típusú és az előrehaladáshoz nélkülözhetetlen igényeknek is megfelelni reménytelen vállalkozás lenne. mindez önmagában is az irányítás tartalmi és módszerbeli változtatására készít bennünket. ezért ha már elegendő tapasztalattal rendelkezünk, javasolni fogjuk további olyan funkciók, jogkörök, feladatok leadását, amelyek lehetővé teszik, hogy erőnket méginkább azokra a feladatokra összpontosíthassuk, amelyekhez kellő informáltsággal rendelkezünk, s amelyeket valóban a felső irányítás szintjén kell megoldani.

a párt és a kormány vezetésének megítélése szerint az átszervezést sikerült úgy végrehajtani- és saját kollektívánk is ezen a véleményen van -, hogy az különösebb zavart nem okozott a gazdasági életben. meg kell azt is mondani, hogy a folyamatossághoz nagyban hozzájárult az a támogatás, amit a politikai és társadalmi szervezetektől, valamint a közvéleménytől és a sajtótól kaptunk bizalomban, megértésben, biztatásban, s annak is, amit a társszervektől kaptunk operatív segítségben. köszönet mindezért.

/folyt.köv./  
15.50 nj

bkk 1. /megkezdődött az országgyűlés...28.folytm/um

az átszervezés munkáját tehát befejezettnek tekintjük, s most már erőnket feladataink végrehajtására fordítjuk. ezek megalapozásához világos kiindulópontot adnak az ipari minisztérium feladatairól szóló határozatok, de a végrehajtás forgatókönyvét már a mi feladatunk a munka menetében tovább írni.

kedves elvtársak!

az ipari minisztérium fő feladata elérni, hogy az ipar minél magasabb színvonalon járuljon hozzá a nemzeti jövedelem növeléséhez, kielégítse a belföldi keresletet, és növekvő mértékben javítsa az ország külgazdasági egyensúlyi helyzetét.

a hosszú távú iparpolitikai követelményekről most nem beszélve - mert azok kidolgozása még előttünk álló feladat - tennivalóinkat konkrétan a vi. ötéves tervtörvény szabja meg. a tervtörvény a következő évekre kijelöli az iparpolitika legfontosabb céljait. ezek megvalósításán munkálkodunk egyfelől azt jelenti, hogy gondoskodni kell a már elhatározott akciók végrehajtásáról, másfelől számos iparpolitikai cél megvalósulásának útját is még ezt követően kell kidolgoznunk. így többek között: keresnünk kell azokat a módszereket, amelyekkel az iparirányítás jobban elérheti, hogy az általános gazdasági feladatokból, elsősorban az egyensúlyi helyzet javításából és a hatékonyság növeléséből az iparra háruló feladatok megvalósuljanak. ma még sajnos ezt - különösen a feldolgozóiparban - nem tekinthetjük megoldottnak, hiszen a vállalatok középtávú terveit ismerve tudjuk, hogy további exportlehetőségeket kell felkutatni, miközben már most is a vállalatok - együttesen - a reálisnál nagyobb beruházási lehetőségekre számítanak.

a kormány által jóváhagyott energiagazdálkodási program megvalósulása érdekében el kell hártanunk az iparban jelentkező minden akadályt, amely a program megvalósulását késleltetheti.

részt veszünk a komplex anyaggazdálkodási program kidolgozásában, meg kell találnunk az anyagfelhasználás csökkentésének lehetőségeit és az arra ösztönzés, illetve készítés módszereit az iparban, a berendezéseink nehezek, így magasabb az anyagköltség. sok nálunk a hulladék, ugyanakkor kevés hulladékot hasznosítunk.

/folyt.köv./  
15.50/um

bkk 1. /megkezdődött az országgyűlés...29.folyt./um

ki kell dolgoznunk a két új központi fejlesztési programnak: az elektronikai és a gyógyszer-, növényvédőszer-, és intermediárgyártás központi fejlesztési programjának a részleteit.

mindezek mellett természetesen állandóan meg kell oldanunk a gazdasági folyamatok közben felmerülő új problémákat.

tisztelt országgyűlés!

egyik legfontosabb feladatunk a műszaki haladás elősegítése, serkentése. tudjuk, hogy sok társadalmi, szemléleti, tudati előfeltétele van annak, hogy a műszaki haladás méginkább az ipari termelés szolgálatában álljon, a magyar iparban dolgozó műszaki értelmiség méltó folytatója elődeinek, alkotóképes, fantáziadús, nemcsak lépést tud tartani a világ gyors műszaki haladásával, hanem jónéhány területen az élen is tud járni. az ipar teljesítménye mégis csak néhány területen kiugró, s elég sok területen nem éri el a nemzetközileg is elfogadható színvonalat.

feladatunknak tekintjük, hogy feltárjuk ennek akadályait és felleljük azokat a vezetésben, az érdekeltségi rendszerben, a jogrendünkben szükséges változtatásokat, amelyek felszabadítják a műszaki haladást elősegítő, de ma még szunnyadó passzív erőket. ez akkor valósulhat meg, ha nem a központból és nem bürokratikus úton akarjuk irányítani a műszaki haladást, hanem olyan a közgazdasági környezet, amelyben a gazdaságos műszaki megoldásokra szükség van, a nem gazdaságos megoldások pedig kiszorulnak.

szükségesnek tartjuk az iparban a műszaki és a közgazdasági gondolkodás jobb ötvözését, a műszaki és a közgazdasági értelmiség alkotóbb együttműködését. a helyes közgazdasági szemlélet ösztönzi, ha úgy tetszik szolgálja a műszaki haladást, a helyes műszaki gondolkodásnak pedig része a gazdaságossági szemlélet is.

/folyt.köv./

16.00öum

bkk. 1. / megkezdődött az országgyűlés... 30. folyt./nj

az iparvállalati szervezeti kereteket is olyan irányba kell alakítanunk, amely jobban kedvez a műszaki haladásnak. ismert, hogy az ipari termelés nagy része néhány tucat nagyvállalatnál koncentrálódik és kevés kis- és középvállalatunk van.

fontosnak tartjuk a vállalati - szervezeti keretek korszerűsítésének folytatását. e tevékenységben legfőbb kritérium a rugalmas alkalmazkodóképesség kialakítása, tekintet nélkül a vállalat-nagyságokra. meggyőződésünk, hogy a közeli és távoli jövőben is e készség kifejlesztése a szervezeteknél egyik legfőbb teendőnk. a legkedvezőbb vállalati, szervezeti keretek kialakítása nem világnézeti, hanem fontos napi gazdasági kérdés.

ugyanakkor nem téveszthetjük szem elől, - s ez nem is lehet vita tárgya -, hogy a nagyüzemek és a nagyüzemi munkásság szerepe továbbra is meghatározó a szocialista rendszer szilárdsága és ereje tekintetében. de ez nem jelenti azt, hogy a nagyüzemek politikai jelentőségét elszakítva lehet nézni a nagyüzemek jövedelmezőségétől, a hatékonyságtól. mindent el kell követni annak érdekében, hogy nagyüzemeink gazdaságosak legyenek, de nem külön kedvezmények útján, hanem a vállalati munka valóságos eredményeként, éppen a nagyüzem tényleges előnyeit kihasználva.

nagyobb gazdasági eredmények elérésének fontos feltétele kádermunkánk színvonalának javítása. a vezetők munkájának mércéje, hogy a rábízott vállalat hogyan állja ki a nemzetközi összehasonlítás próbáját. különböző vezetői stílusok és módszerek lehetségesek. természetesen nem akarjuk ezeket egységesíteni, nem is lehetne. az eredményeket azonban egységesen lehet megítélnünk aszerint, hogy ki hogyan gazdálkodott a rábízott eszközökkel és emberekkel, mire jutott az évek során a vállalata, mit valósított meg a társadalmi célokból.

sok nagyszerű gazdasági vezetőnk van ma is. ezek nemcsak a számokkal mérhető teljesítményekben, a műszaki fejlesztésben tűnnek ki, hanem abban is, hogy a dolgozók ügyének szolgálata az életük értelmé. éppen ezért képesek a körülöttük lévőket is nagy teljesítményekre mozgósítani. ezek a vezetők példaképeink, s az ipari minisztériumnak azon kell munkálkodnia, hogy minél több ilyen vezető legyen az iparvállalatok élén.

/folyt.köv./  
16.00 nj

bkk. 1. megkezdődött az országgyűlés... 31. folyt./rj

végül a vállalatok és a minisztérium közötti munkamegosztásról, vagy megszokott kifejezéssel élve a vállalati önállóságról szólt méhes lajos.

az elmúlt 13-14 évben a vállalatok kinőttek a kamaszkorból, érett, önálló „felnőttekké”, váltak. a képesség az önálló munkára most is bebizonyosodott, hiszen a vállalatok nem zavartatták magukat az átszervezés miatt, nem hiányzott nekik, hogy néhány hónapig kevésbé irányították őket; sőt, mintha kicsit örültek is volna a nagyobb önállóságnak, az ipari minisztérium a jövőben is épít a vállalatok érettségére és nem fog arra törekedni, hogy a maga hatáskörébe vonja azokat a feladatokat, amelyekkel a vállalatok saját maguk is megbirkózhatnak. azon kell örködnünk, hogy az önálló munka feltételei számukra biztosítottak legyenek, továbbá azon, hogy a vállalatok érdekei, törekvései, döntései egybeessenek a népgazdaság, az egész társadalom érdekeivel.

arra a kérdésre, hogy „kit képvisel az ipari minisztérium”, úgy vélem, a helyes válasz az, hogy a vállalatok, intézmények előtt a kormányt képviseli, a kormányban pedig az ipart, ez magától értetődőnek tűnik, mégis indokolt e tartalom kiemelése. e gondolatban együttesen két szándék jut kifejezésre: a központi akarat egységes képviseletének az erősítése, és az ipar, a műszaki haladás fokozott kormányzati támogatásának az igénye.

az ipari minisztérium dolgozói és vezetői e törekvéseket kívánják minden erejükkel és politikai elkötelezettségükkel szolgálni!

tisztelt országgyűlés!

az 1980. évi zárszámadásról és a tanácsok 1976-80. évi pénzügyi tervének végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága és a magam nevében azzal a jóérzéssel fogadom el és ajánlom elfogadásra, hogy abban népünk munkájának, szorgalmának, tehetségének eredményei fejeződnek ki, és bizonyítják, hogy a munkásság, parasztság és értelmiség egységesen vesz részt a nem könnyű gazdasági feladatok megoldásában, a párt- és a kormány politikájának végrehajtásában.

/folyt.köv./  
16.10 rj

bkk. 1. / megkezdődött az országgyűlés... 32. folyt./rj

péterfi ferenc/ vas m. 4. vk./, a szombathelyi lakástextil

vállalat kőszegi posztó- és nemezgyárának üzemrész vezetője arról szólt, hogy a termékszerkezet átalakításának, korszerűsítésének üteme még korántsem érte el a kívánt mértéket. véleménye szerint ennek az az egyik legfőbb oka, hogy a már elavult gyártmányokat hazai piacon olykor továbbra is indokolatlanul magas áron értékesíthetik, ezért a vállalatok nem érdekeltek a termékcskáló frissítésében, hogy e téren fordulat következék be, fokozatosan versenyképtelenné kell tenni ezeket a cikkeket.

„a megcsontosodott tradíciók sokszor utját állják a fejlődésnek. finomításra, tökéletesítésre szorul árrendszerünk is: szükséges volna az árak meghatározásakor figyelembe venni a forgalomban lévő termékek korát, műszaki színvonalát, gyors változásra csak akkor számíthatunk, ha a témában érdekeltek mielőbb egyeztetik elképzeléseiket, s ezzel megteremthetik a dinamikusabb fejlődés egyik feltételét - hangsúlyozta a képviselő, majd felhívta a figyelmet, hogy céljainkat csakis jól képzett, a szakma fortélyait ismerő emberek valósíthatják meg.

az előrelépés további előfeltétele, - mondotta - hogy legyenek olyan megbízható mutatók, amelyek pontosan jelzik egy-egy termelőegység gazdasági munkáját, s a vállalatok tevékenységében munkájuk megítélésében meghatározó jelentőségű helyen, hogy termékeiből milyen hányadot képviselnek a kiváló minőségű, műszakilag kifogástalan áruk.

weiszböck rezsőné /győr-sopron m. 15.vk./, a soproni sző-

nyeggyár igazgatója a készletek alakulásával a beruházásokkal foglalkozva megállapította: az előrelépés ellenére nyomasztóan magas a készletszint a népgazdaságban, a feleslegesnek tartott anyagok, alkatrészek az ipar és a népgazdaság egészétől vonnak el fejlesztési, beruházási forrásokat, holott ezekben a következő években sem duzálhatunk. banknak és a vállalatnak közösen kell munkálkodnia a célszerűbb készletezésért, miként pénzügyi szakemberek segíthetnek abban is, hogy jelezzék a várható nemzetközi piaci árváltozásokat, s a taktikai vásárlásokhoz ötleteket adjanak a termelésirányító szakembereknek.

/folyt.köv./

16.40 rj

bkk. 1. / megkezdődött az országgyűlés... 33. folyt./rj um

ilyképpen ugyanis - ahogy a múltban is gyakran megtörtént - az import alapanyagokat kedvező, az áremelkedést megelőző időpontban vásárolhatják meg a vállalatok, a képviselő szintén a bank-szervezetek széleskörű ismereteinek alkalmazását szorgalmazta a készletezés gondjainak megoldásában, arról van szó, hogy az alapanyagok a vállalatoknál túl sokáig „váraakoznak”, a felhasználásra, s ez idő alatt egy termelőeszköz kereskedelmi vállalat - rugalmas és gyors forgalmazással - többször „megforgathatná”, kamatoztathatná az anyagban megtestesülő értéket.

ezután tendenciát jelezve állapította meg a felszólaló: az alapanyagok és félkész termékek árai az utóbbi években gyorsabban mozognak, tavaly a népgazdaság egészében a készletek értékelkedésének 60 százaléka az áremelkedésben gyökerezett, ennek ellensúlyozására a vállalatok a nyereség tetemesebb emelésére törekedtek, ha viszont ez az út járhatatlannak bizonyult, akkor a fejlesztési alapok jelentős részét kellett a tartósan lekötött készletek finanszírozására átcsoportosítani, ez utóbbi esetben viszont csökken a termelő berendezések műszaki színvonalának megőrzésére, korszerűsítésére felhasználható pénz, ezért weiszböck rezsőné javasolta a pénzügyi szabályozás e területének továbbfejlesztését.

felszólalásának befejező részében a képviselő szólt a konvertálható árualapot bővítő hitelek hasznáról, a könnyűipart is formáló új beruházásokról, majd hozzátette: az eddiginél jobban és minden területen a termelés teljes vertikumát kell áttekinteni egy-egy fejlesztési döntés előtt, ezzel az arányosságot érvényesítő módszerrel jobban meg tudnánk alapozni termékeink tartós versenyképességét, s ez a célul tűzött exportbővítés fontos feltétele.

tőzsér gáspár /nógrád m. 4.vk./, a nógrádi szénbányák ak-

naizem biztonsági megbízottja szűkebb hazájában és munkahelyén szerzett tapasztalataival is megerősítette az országos számvetésnek azt a megállapítását, hogy tavaly folytatódott az a folyamat, amely a népgazdaságban minőségileg bonyolultabb feladatok végrehajtására, az egyensúlyi helyzet javítására irányul, mint mondotta, ennek fontos ösztönzője, mi több, kényszerítő eszköze is volt a szabályozó- és árrendszer múlt évi módosítása, ez nógrád megyében is pozitív irányu elmozdulásra, a kezdeményező készség fellendülésére ösztönzött.

/folyt.köv./

- 34 -

16.45/um

bkk 1. /megkezdődött az országgyűlés...34.folyt./um

a költségvetési egyensúly egyik kulcskérdése: miként alakul az előállított termékek gazdaságossága, vagy az állami támogatások mértéke, mennyire hatékony azok felhasználása, ebben nagy lehetőségei és feladatai vannak - mint költségvetésből támogatott vállalatnak - a hatezer dolgozót foglalkoztató nógrádi szénbányáknak is, lehetőségeit, s a kollektíva felelősségét fokozta az önállóság, a megnövekedett önállósággal jól él a nagyvállalat - mondotta a képviselő, ennek bizonyítéka a gazdasági stabilizálódás, a kezdeményező-készség növekedése, egyebek között felülvizsgálták a vállalat szervezeti, irányítási és érdekeltségi rendszerét, s megkezdték korszerűsítését, alapos felmérés munka után kezdeményezik a gyengébb minőségű nógrádi szén több irányú, komplex hasznosítását, a minőség javítása érdekében szénmosó telepítésének lehetőségét vizsgálják, biztatóak a salgótarjáni ötvözetgyár, a vasipari kutató intézet és a nógrádi szénbányák kísérletei a magas hamutartalmu nógrádi szén acélötvöző anyagként való hasznosítására.

a képviselő megemlítette: a gazdálkodás hatékonyságának javítása mellett meg kell teremteniök a biztonságos széntermelés feltételeit, s ebben - sokéves lemaradást kell pótolniok, fejlesztési elképzeléseik megvalósításában saját eszközeiken túl elsősorban hitelekre kívánnak támaszkodni, javasolta, hogy a hitelpolitikai irányelvek finomításával olyan feltételek jöjjenek létre, amelyek a hitelfelvétel kritériumát elsősorban a tervezett fejlesztés jövedelmezőségében jelölnék meg.

áfolyt.köv./

- 35 -

16.55/um

bkk. 1/ megkezdődött az országgyűlés... 35. folyt./rj

horváth sándorné /budapest, 25. vk/, a magyar gyapjufonó- és

szövőgyár csoportvezetője arról szólt, hogy csak most, feljutva egy bizonyos magaslatra, láthatjuk, mekkora utat tettünk meg, milyen akadályokat küzdöttünk le, hogy eljussunk ideig. amit elértünk, az nem kevés, az eredményeket büszkén vallhatjuk a magunkénak, a párt, a kormány iránt szilárd a bizalom. a továbblépés is ezen a töretlen bizalmon alapszik- hangsúlyozta a képviselő, majd arról beszélt, hogy az eredmények még kedvezőbbek lehetnének, ha a munkahelyeken sokhelyütt nem ragaszkodnának olyan görcsösen a megszokotthoz, s mindenütt mielőbb utat törne magának az újító szellem, a jobbító szándék. ez utóbbihoz kapcsolódóan idézett például saját munkahelyéről, a rekonstrukció előtt használt, rakárban porosodó alkatrészeket - megfelelő igazítással - sikerrel alkalmaznak az új gépeken, s így jelentős valutamennyiséget takarítottak meg, anélkül, hogy saját erőforrásaikat különösebben igénybe kellett volna venniök.

a képviselő ezután örömeinek adott hangot, hogy a textilipariüzemekben - ahol zömében nők dolgoznak - a közeljövőben áttérnek az ötnapos munkahétre.

- kolleganőim, hol komolyan, hol meg tréfásan megjegyezték, hogy ezentul akár két napig is moshatunk egyfolytában- mondta horváth sándorné, s utalt rá, hogy elsősorban magukon a nőkön, a családokon mulik, hogy értelmesen ki tudják-e használni a megnövekedett szabadidőből adódó lehetőségeket. sok mulik majd a férfiakon, hajlandók-e segíteni abban, hogy az asszonyok előbb végezzenek a második műszakkal.

mag páll /csongrád m. 11. vk./, a szentesi baromfifeldolgozó

vállalat igazgatója elmondta, hogy az élelmiszeriparban az elmúlt év elejétől alkalmazott új gazdasági szabályozó rendszer hasznosnak bizonyult a vállalatok számára. az új eljárások, módszerek, kapcsolatok kialakítására, bevezetésére serkentették azokat. ugyan csak kedvezően hatottak a takarékos gazdálkodásra az energiatakarékos módszerek bevezetésére, a racionálisabb termelésre. ugyanakkor a szerződések, a szállítási határidők és feltételek megtartása még mindig sok kívánni valót hagy maga után.

/folyt. köv./  
17.30 rj

bkk. 1. / megkezdődött az országgyűlés... 36. folyt./rj

a továbbiakban szólt arról, hogy a rugalmasságra törekvő vállalatok elé a szabályozó rendszer néhol még gátakat állít. példaként említette, hogy gátolja a jó exportlehetőségek kihasználását, mert az kedvezőtlenül hat a vállalat bérgazdálkodására. nehézséget okoz az ágazatban az is, hogy az elmúlt években létrejöttek bizonyos párhuzamos kapacitások, így például a takarmánykeverésben. néhány éve még nem akadt vállalkozó a kapacitás bővítésére. a központi elhatározás - a feltételek megváltoztatásával - gazdaságossá tette ezt a tevékenységet. ma a becslések szerint a létrejött többletkapacitás további egymilliónyi sertés takarmányának előállítását tenné lehetővé csongrád megyében. hasonló párhuzamos kapacitások jöttek létre a tejiparban és a baromfiiparban is. gondolkodni kellene azon, hogy ezeket a meglévő tartalékokat - a konjunkturális és piaci lehetőségeket figyelembe véve - minél ésszerűbben lehessen felhasználni. ez nemcsak a vállalatok, hanem a nép gazdaság számára is hasznot hozna. a felesleges kapacitás-bővítés azonban más területeken a jogos fejlesztési igényektől veszi el a lehetőséget. ezért meg kell találni a módszereket, hogy - az eltérő szabályozási rendszerben dolgozó vállalatoknál - meglévő és elégséges kapacitásokat a jövőben megfelelően kihasználják.

karkus sándor, /komárom m. 4. vk./ az orosz lányi szénbányák

vájára az idén április elsején, a tervezett határidő előtt félévvel átadott, öt milliárd forintos költséggel elkészült márkushegyi bánya beruházási tapasztalatait ismertette. a termelésben a munkáskollektívát összefogó orosz lányi szénbányák vállalat irányította a földtani kutatásokat, részt vett a beruházási javaslat elkészítésében, majd a kivitelezési munkákban, dirigálta a beruházást. e tény, valamint a többi építővállalattal kialakult olajozott együttműködés eredményezte a sikert. a sikerét, holott az építőknek több mint a fele márkushegyen látott először bányát. az idén több mint 300.000 tonnányi szenet a felszínre küldő üzem 1982-ben már 800.000, a további építés után 1989-re pedig 2.4 millió tonna fekete gyémántot ad az országnak.

most az a legfontosabb teendő, hogy a drága masinákat - egy frontfejtés gépi berendezésének értéke 150 millió forint körül van - lehetőleg 100 százalékosan kihasználják. ehhez felül kellene vizsgálni a bányászatban eddig honos ugynevezett alpmérszámokat, a gazdaságossági mutatókat állítva mérceként. a képviselő javasolta a szénbányászatnak adott ötmilliárd forintnyi fejlesztési támogatást továbbra is költségvetési juttatásként használhassák fel.

/folyt. köv./  
17.40 rj

bkk. 1. / megkezdődött az országgyűlés... 37. folyt./rj

döntést szorgalmazott azért is, hogy a kedvezőtlen természeti adottságokat ellensúlyozó, a bányák jövedelmezőségében jelentős szerepet játszó ugynevezett eredménykiegyenlítési kulcsokat ne hosszú távra, hanem csak egy évre előre határozzák meg.

a tervüket 1980-ban telteljesítő bányászok kérik, hogy az illetékes állami szervek gyorsabban és határozottabban döntsenek a fejlesztésekről. a tervidőszakban ugyanis folytatásra vár a már megkezdett eocén-programot, indításra pedig a kokszolható szén termelő mecseki liászbányák rekonstrukciója. egyre nagyobb a lakossági kereslet a jó minőségű szének iránt, amihez viszont korszerűbb és nagyobb osztályozó, dúsító műveknek, valamint brikettgyáraknak a munkájára van szükség. a bányászok, köztük a márkushegyiek, valamint a szomszédságukban az e hét szerdán átadott nagyegyházi bánya dolgozói mindehhez továbbra is jó munkájukat adják, ami a racionális energiaellátás biztonságának fontos feltétele.

selyem zsigmond/bács-kiskun m. 5.vk./, a kunszentmiklósi

egyetértés tsz elnöke egyebek között elmondta, hogy bács-kiskun megye közös gazdasági igen eltérő adottságúak, különböző minőségű földeken gazdálkodnak. az összkép azonban kedvező, tavaly például tíz százalékkal tetézték meg a szántóföldi növénytermelés előző évi eredményeit. ez elsősorban abból adódott, hogy a kenyérgabona termésátlaga 240 kilogrammal meghaladta a hektáronkénti országos termésátlagot. az ideai gazdálkodás tapasztalatairól szólva felhívta a figyelmet: sok helyütt a kedvező öntözési lehetőségek ellenére is, a gazdaságok csökkentették az öntözött terület nagyságát. ez a magasra emelt vízdíjakra vezethető vissza; jelenleg egy hektár öntözési költsége mintegy 6000 forint, s számos növény jövedelmezőségi viszonyai e többletköltséget nem tudják elviselni. a képviselő kérte az illetékeseket vizsgálják meg a vízdíjak csökkentésének lehetőségét. megemlítette: célszerű lenne a homokhátság vízügyi rendezés, komplex megvalósítása. e területekre jellemző, az intenzív kertészkedés, amikor azonban a vízügyi rendezés megtörtént, csupán a belvíz elvezetéséről gondoskodtak. megfeledeztek az olcsó, természetes tározó kialakításáról, ahonnan a tavasszal összegyűlt vizet öntözéssel vissza lehetne adni az aszály miatt szomjazó növényeknek.

/folyt.köv./  
17.50 rj

bkk. 1. / megkezdődött az országgyűlés... 38. folyt./rj

a mezőgazdasági gépellátásról szólva megállapította: a mezőgazdasági üzemek gépesítettsége mindinkább megfelel a korszerű mezőgazdasági termelés követelményeinek. a gazdaságoknak sok bosszúságot és munkaszervezési nehézséget okoz a berendezések alkatrészeinek pótlása. különösen az ifa-gépkocsik, az e-12 gabonakombájnok pótalkatrészeinek beszerzése jelent csaknem lehetetlen vállalkozást. a képviselő indítványozta: vizsgálják meg hogyan lehetséges a külföldi gépek hiányzó alkatrészeinek hazai gyártása.

tóth józsef /fejér m. 2. vk./ a székesfehérvári könnyűfémű hengerész-csoportvezetője rámutatott: vállalata öt év alatt csaknem megkétszerezte a külföldi piacokon kapós, magasabb feldolgozottságú gyártmányok arányát. a hatodik tervciklus végére mintegy hétmilliárd forintot költséggel új gépsorokat állítanak üzembe, így exportlehetőségeik tovább bővülnek. az ésszerű takarékoság jegyében az új berendezések felszerelésével egyidejűleg felújítják a régebbi gépcsoportokat is, s közben nem szakítják meg a termelést sem. a nagyberuházás elkészülte után javul a termékstruktúra is, több kelendő cikk kerülhet majd ki a könnyűféműből. arra törekszenek, hogy - ha erre a tervezettnél műszakilag lehetőség adódik - korábban adják át rendeltetésének a berendezéseket, így megrövidülhet a megtérülési idő. egyes gépcsoportokat már munkába állítottak, s folyamatosan sor kerül a többire is. ugyanakkor a vállalat érdekében 500 dolgozót új munkaterületre irányítanak át.

ezután a képviselő arról beszélt: fontos döntésnek tartja, hogy a hatodik ötéves tervidőszakban inotán egy évi százezer tonna teljesítményű alumíniumkohót építenek. az új üzem földrajzi közelsége a könnyűféműhöz a takarékoságot szolgálja.

/folyt.köv./  
18.05 rj

bkk. 1. / megkezdődött az országgyűlés... 39. folyt./rj

héry lászló /szabolcs-szatmár m. 6. vk./ a rakamazi győze-

lem tsz elnöke szökt a vállalatok - elsősorban a mezőgazdasági termelészövetkezetek - gazdálkodására ható tényezőkről. választókerületében jelentős a mezőgazdaság szerepe, s hogy a hozamok további növekedéséhez még számos tartalékkal rendelkeznek. fő törekvésük, hogy a hozamok növekedésével a gazdaságosság, a jövedelmezőség is emelkedjen.

a vállalati gazdálkodás hatékonyságának alapvető feltétele az üzemen belüli differenciált bérezés következetes megvalósítása - mondotta. - az anyagi ösztönzés üzemi rendszerét azonban folyamatosan felül kell vizsgálni és a célokhoz szükségszerűen hozzá kell igazítani. ez az előrehaladás egyik fontos feltétele. a helyes bérezés kialakítása feltételezi az irányítási szakértelmet, a technológiai folyamat tökéletes ismeretét, s együtt jár a helyes szervezéssel, a folyamatos ellenőrzéssel a munka következetes mennyiségi és minőségi értékelésével. a mezőgazdaságban azonban az időjárás változását is figyelembe kell venni.

a továbbiakban a képviselő rámutatott, fontos feladat az üzemen képződő fejlesztési alapok helyes felosztása, nevezetesen, hogy milyen megosztásban fordítsák ezeket az összegeket a melléküzemágakba, illetve az alaptevékenység bővítésére. a központi irányításnak folyamatosan figyelemmel kell kísérnie, hogy az alaptevékenység utáni jövedelmezőség ne csökkenjen. számos tartalék van a szakképzettség növelésében is, fejlett technika ugyanis magasabbban képzett, kvalifikáltabb szakmunkásokat, szakembereket igényel. olyan körülményeket kell teremteni, hogy a dolgozók értelmét lássák a továbbtanulásnak, érdemes anyagilag is ösztönözni a képzésben résztvevőket, s a bérzeésnél is figyelembe kell venni a már megszerzett szaktudást.

ezzel nyári ülészak első napja, - amelyen az elnöki tisztelet felváltva töltötte be apró antal, péter jános, és cservenka ferencné - befejeződött. a képviselők pénteken a magyar népköztársaság 1980. évi költségvetésének és a tanácsok 1976-80. évi pénzügyi tervének végrehajtásáról szóló törvényjavaslat feletti vitával folytatják munkájukat.

x x x

/folyt.köv./  
18.20 rj

-40-

bkk. 1. / megkezdődött az országgyűlés... 40. folyt./rj

az országgyűlés első napja dióhéjban

az országgyűlés nyári ülészakának első napját csütörtökön apró antal, az országgyűlés elnöke nyitotta meg.

a képviselők mementóként megemlékeztek a hitleri fasiszta németországnak a szovjetunió ellen intézett támadása 40. évfordulójáról. a szovjetunió legfelsőbb tanácsának ebből az alkalomból a világ parlamentjeihez és népeihez intézett békefelhívásával egyetértve, e kezdeményezéseket támogatva az országgyűlés egyhangúlag hozzájárult ilyen értelmű válaszüzenet elküldéséhez.

a parlament tudomásul vette az elnöki tanács jelentését a tavaszi ülészak óta alkotott törvényerejű rendeletekről.

az országgyűlés ezután elfogadta az ülészak tárgysorozatot. a napirend:

1./ a magyar népköztársaság 1980. évi költségvetésének és a tanácsok 1976-1980. évi pénzügyi tervének a végrehajtásáról szóló törvényjavaslat;

2./ a központi statisztikai hivatal elnökének beszámolója a statisztikáról szóló 1973. évi v. törvény eddigi végrehajtásáról;

3. interpellációk.

hetényi istván pénzügyminiszter beszámolt az 1980. évi költségvetés és a tanácsok 1976-1980. évi pénzügyi tervének végrehajtásáról.

a terv- és költségvetési bizottság nevében szabó kálmán, a törvényjavaslat bizottsági előadója szökt.

ezután megkezdődött a vita.

a vitában részt vett:

nagy józsef, /baranya m. 6. vk./ az mszmp baranya megyei bizottságának nyugdíjas első titkára,

novák pálné/heves m. 10. vk./ nyugdíjas orvos,

/folyt.köv./  
18.25 rj

-41-

parlament

bkk. 1. / megkezdődött az országgyűlés.. 41. folyt./rj

fritz lászló /zala m. 10. vk./, a kőolaj- és földgázbányászati vállalat lovászi üzemenek motorszerelő csoportvezetője,

legény béláné/szolnok m. 14. vk./, a lehel hűtőgépgyár jászárók-szállási hűtő- és klimatechnikai gyáregységének szerelője,

méhes lajos, az mszmp politikai bizottságának tagja, ipari miniszter,  
péterfi ferenc /vas m. 4. vk./, a szombathelyi lakástextil vállalat kőszegi posztó- és nemezgyárának üzemrészvezetője,

weiszböck rezsőné /győr m. 15. vk./, a soproni szőnyeggyár igazgatója,

tőzsér gáspár /nógrád, 4. vk./, a nógrádi szénbányák aknaüzem biztonsági megbízottja,

horváth sándorné /bp. 25. vk./, a magyar gyapjufonó- és szövőgyár csoportvezetője,

mag pá, /csongrád m. 11.vk./, a szentesi baromfifeldolgozó vállalat igazgatója,

karkus sándor /komárom m. 4. vk./, az oroszlányi szénbányák vállalat vájára,

selyem zsigmond /bács m. 5. vk./, a kunszentmiklósi egyetértés tsz elnöke,

tóth józsef /fejér m. 2.vk./, a székesfehérvári könnyűfém- ömű hengerész csoportvezetője

és héry lászló /szabolcs m. 6.vk./, a rakamazi győzelem tsz elnöke.

a nyári ülészak első munkanapján felváltva elnökölt apró Antal, valamint péter jános és cservenka ferencné.

a parlament pénteken 10 órakor az 1980. évi költségvetés és a tanácsok 1976-80 évi pénzügyi tervének végrehajtásáról szóló törvényjavaslat vitájával folytatja munkáját. szintén az ülészak második napján kerül sor a központi statisztikai hivatal elnökének a statisztikáról szóló 1973. évi v. törvény eddigi végrehajtását összegző beszámolójára, valamint az interpellációkra.

x x x

/folyt.köv./  
18.35 rj

-42-

parlament

bkk. 1. / megkezdődött az országgyűlés... 42.folyt./rj

az országgyűlés első napjáról tudósítottak: győri margit, kárpáti miklós, mélykúti attila és seregi lászló.

x x x

javitások a bkk. 1. /megkezdődött az országgyűlés.../

18. folyt. 2. bek. 8. sorában

...egészében konvertibilis valutaelszámolási...

a 22. folyt. 2. bek. utolsó sorában a szöveg:

...városok lakóit - hangoztatta a képviselőnő

a 26. folyt 2. bek. 8. sorában a szöveg:

„iparosítás kezdeténél és azután is a ...

a 32. folyt. 3. bek. 4.sorában a szöveg:  
„meghatározó jelentőségű legyen, hogy...

a 35. folyt. 1. bek. alulról 5. sorában  
„kapcsolódóan idézett példát saját munkahelyéről...

a 38. folyt. 2. bek. 11. sorában a szöveg:

arra törekszenek, hogy y- ha erre műszakilag lehetőség nyílik -  
a tervezettnél korábban adják át rendeltetésének...

/mti/

-?.-

18.45 rj

-43-

ρ